

TIGHT BINDING BOOK

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_202348

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. ^{K 81.6} 558M Accession No. K7691

Author నీళ్ళి మన్ శి .

Title మనీ ప్రయోగ వ పోకరు 1954

This book should be returned on or before the date last marked below.

ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಬಿಡುಮುತ್ತು

ಮನೆ ತುಂಬಿದ ಬೆಳಕು

(ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ)

ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಮಸಳಿ

ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ಧಾರವಾಡ.

ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ: ೧೯೫೪.

(ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ಲೇಖಕರವು.)

ಬೆಲೆ: ೦—೧೨—೦

ಮುದ್ರಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು
ಭಾಲಚಂದ್ರ ವೆಂಕಟೇಶ ಘಾಣೇಕರ
ಪ್ರತಿಭಾ ಮುದ್ರಣ, ಧಾರವಾಡ

ಕೆ ಬ ಗ ಜ

ಬಜ್ಜೆ ತಾಯಿಗೇ.

ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಮಸಳಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಕವಿತೆ.

೧೯೨೨ನೆಯ ವರ್ಷದ ಒಂದು ಸಂಜೆ, ಕವಿ ಕಣವಿಯವರ 'ಚಿಂಬೆಳಕಿ' ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಡಿಯಿರಿಸಿದಾಗ, ಕೆನ್ನೆಗೆ ಕೈಯಾನಿಸಿ ವಿರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯಮೇಲೆ ಉದಾಸ ಮುಖಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಯುವಕರೊಬ್ಬರನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕಳವಳ. ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ವ್ಯಥೆ.

ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೀಟ್ಸ್ ಕವಿಯ ಭಾವಚಿತ್ರದತ್ತ ಸಹಜವಾಗಿಯೆ ಹೊರಳತು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ. ದುಃಖದ ಬೊಂಬೆಯಂತೆ, ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಕುಳಿತ ಕೀಟ್ಸ್.....

ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲಿನ ಈ ಯುವಕ.....

ಸರಿ. ಇವರೂ ಒಬ್ಬರು ಕೀಟ್ಸ್ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ಯುವಕ ಕವಿಯಾಗಿರಬಹುದು.....

"ಇವರು ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಮಸಳಿ. ಕವಿಗಳು." ಪರಿಚಯದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪೂರೈಸಿದರು ಕಣವಿ.

"ನನಗಾಗಲಿ ಅನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಇವರು ಶೋಕಗೀತೆಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರೆಯುವರೋ ಏನು?" ನಾನು ಚೇಷ್ಟೆಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದೆ.

ಕಣವಿ ನಕ್ಕರು. ನಾನೂ ನಕ್ಕೆ.

ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಮಸಳಿ ಮಾತ್ರ ನಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಗೆರೆಯೂ ಅಲುಗಾಡಲಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿನ ಆಕೃತಿಯಂತೆಯೇ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರವರು.

ಕವಿಗಳೆಂದರೆ ನನಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರೀತಿ, ಅಕ್ಕರತೆ, ಆತ್ಮೀಯತೆ. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಕವಿಯೊಬ್ಬ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಹೃದಯ ಹಿಗ್ಗುತ್ತದೆ.

“ ಎಲ್ಲಿ, ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರೇ, ನಿಮ್ಮ ಕವಿತೆ ತೆಗೆಯಿರಿ. ಕೇಳೋಣ. ”

“ ನಾನೇನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ” ಎಂದರು ಸಿದ್ಧಣ್ಣ.

“ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರೆಯದಿದ್ದರೇನಾಯ್ತು? ಒಂದೆರಡೇ ಬರೆದರೂ ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರಾಯಿತು. ಗ್ರೇ ಗೊತ್ತಲ್ಲ ನಿಮಗೆ. ಅವನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕವಿತೆ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆತ ಅಮರ.”

ಹಾಗೆ ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತು ಆಡಿ, ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರ ಗಾಂಭೀರ್ಯದ ಕೋಟೆಯನ್ನೊಡೆದು ಅವರನ್ನು ಕಾವ್ಯ ವಾಚನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಸಿದುದಾಯಿತು.

.....ಕೂಲಿಯ ಹೊರಗಡೆ ತೆಂಗಿನ ಗರಿ ಗಾಳಿಗೆ ತೂಗುತ್ತಿದ್ದುವು ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಏರಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರನ ಮಂದ ಪುಕಾಶ ಉದ್ಯಾನದ ಹೂಗಿಡ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಟವಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎದುರು ಮನೆಯ ರೇಡಿಯೋವಿನಲ್ಲಿ ಪಿಟೀಲಿನ ರಾಗಾಲಾಪನೆಗಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು.

ಕವಿತೆಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಹಾಗೇ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು ಸಿದ್ಧಣ್ಣ.

ಪಿಟೀಲಿನ ರಾಗ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಏರಿ ರಭಸದಿಂದ ಅಲೆದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಇಳಿದು ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿ ಹರಿದು ಬರತೊಡಗಿತು.

ಅದರೊಡನೆಯೇ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರ ಕಾವ್ಯಗಂಗೆ ಪ್ರವಹಿಸತೊಡಗಿತು.

“ ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆಗೂ ಎದೆಯ ಕಡಲಿನಲಿ

ಅಳಲ ತೆರೆಗಳೆದ್ದು,

ದಡಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಮನವ ಕಲಕುತಿಸಿ

ಕಳೆದ ನೆನಪು ತಂದು.....”

ಸರಿ. ಅದೇ ಕಳವಳ, ಅದೇ ವ್ಯಥೆ, ಅದೇ ವಿಷಣ್ಣತೆ.

ಗ್ರೇ ನೆನಪು. ಕ್ರೀಟ್ಸು ನೆನಪು. ಪೆಲ್ಲಿಯ ನೆನಪು.

“ ಹಗಲು ಮನಸಿನಲಿ ಇವಳು ಕನಸಿನಲಿ

ಚಿತ್ರ ನೂರು ನೂರು

ಮುಗಿಲ ತೇರಿನಲಿ ತೇಲಿ ಬಂದಿರಲು

ಕಣ್ಣು ತುಂಬ ನೀರು..... ”

ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಕವಿ ತಡೆದು ನಿಂತರು.

ಮತ್ತೆ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಮೌನ. ವಿಲಕ್ಷಣ ನೀರವತೆ.

ನಾನು ಚಕಿತನಾಗಿ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರು ಭಾವೋದ್ವಿಕ್ತರಾಗಿ ಮೈಮರೆತಿದ್ದರು.

ಆ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಹಾಗೇ ಆಗಿರಬಹುದು ಅವರಿಗೆ. ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಹಾಗೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಕವಿ-ಕವಿತೆಗಳ ಆ ಅವೂರ್ವ ಸಂಗಮವನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಬೆರಗು ಗೊಂಡೆ.

*

*

ಮತ್ತೆ ಕವಿತೆಯನ್ನೋದಲು ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ನಾನೊಂದು ಸಿಗರೇಟು ಹೊತ್ತಿಸಿದೆ. ಕಣವಿಯವರೂ ಒಂದನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿದರು. ನಾನು, ಮುಂದೆ ನೀಡಿವ ಸಿಗರೇಟನ್ನು ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ.

“ಅವರು ಸೇರುವದಿಲ್ಲ” ಎಂದರು ಕಣವಿ.

“ಸಿಗರೇಟಿನ ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿ ದುಃಖದ ಕಡಲನ್ನೂ ಒಣಗಿಸಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯುಂಟು!” ಎಂದೆ ನಾನು.

ಕಣವಿ ನಕ್ಕರು.

ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ನಗಲಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಪರಟೆತೊಡಗಿದೆವು.

ಅಂಥದೊಂದು ಹೃದಯದ್ರಾವಕ ಕವಿತೆ ಬರೆಯಬಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರ ಬಗೆಗೆ ನನಗೆ ಕುತೂಹಲ. ಅವರು ಎಲ್ಲಿಯವರು? ಎಲ್ಲಿ ಓದಿವರು? ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಇನ್ನೂ ಏನೇನನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ? ನಾನಂತೂ ಅವರ ಹೆಸರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಅದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿ. ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಅದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿ. ಅವರ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದುದೂ ಅದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿ.

“ಅಂಥ ಸುಂದರ ಕವಿತೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರಲ್ಲ! ಇದು ವರೆಗೆ ನಾವು ಇವರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಕೇಳಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅಲ್ಲವೆ?”—ನಾನು.

“ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದರೆ ತಾನೆ ನಮಗೆ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಾಗುವದು ! ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು. ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಯುವಕ ಕವಿಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ! ”—ಕಣವಿ.

“ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ”

“ ಹೌದು. ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖ ಅನ್ನುವದನ್ನೇ ಕಂಡಿಲ್ಲವಂತೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬಡತನ. ನೇಕಾರ ಕುಟುಂಬ. ಉಪವಾಸ ವನವಾಸ ಸಹಿಸಿ ಬಿ. ಎ. ಮುಗಿಸಿದರು. ಈಗ ಒಂದು ಕಡಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಅವರ ಉದಾಸೀನತೆಗೆ ಕಾರಣ ಅದೇ. ”

ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು ಕಣವಿ. ನಾನೂ ಮತ್ತೆ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ನೇಕಾರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಕವಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನರಳಿ ನರಳಿ ಸಾವಿಗೀಡಾದ ಶಿವೇಶ್ವರ ದೊಡ್ಡಮನೆಯ ಚ್ಚಾಪಕ ಬಂತು. ಅವರಂತೆಯೇ ಕೊರಗಿ ಕಾಲವಾದ ಕಾರ್ಯಹಳ್ಳಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸೆಟ್ಟಿ.....ಸಂಸ.....

ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರನ್ನು ಹಾಗೆ ಕೊರಗಲು ಬಿಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಅವರ ಉದಾಸೀನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಆಶಾವಾದಿಯನ್ನಾಗಿಸಬೇಕು.....

*

*

*

ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಯೆ ನೆಲೆಸಿದರು.

ಆರ್. ಎಲ್. ಎಸ್. ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ. ‘ಚಿಂಬೆಳಕಿ’ ನಲ್ಲಿ ವಾಸ. ಕವಿ ಕಣವಿಯವರ ನಿಕಟ ಸಹವಾಸ.

ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವಿಷಣ್ಣತೆಯ ಮಂಜು ಧಾರವಾಡದ ಮಂತ್ರಯುಕ್ತ ವಾತಾವರಣದ ಬಿಸಿಗೆ ಕರಗಿ ಹೋಗತೊಡಗಿತು. ಕವಿಗಳು ಬೆಳೆಯಲು ತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನುಳ್ಳ ನಗರ ಧಾರವಾಡ. ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ‘ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ’ ರೆಂಬ ಅಮರ ಕವಿಯನ್ನಿತ್ತ ನಗರವಲ್ಲವೇ ಧಾರವಾಡ? ‘ವಿನಾಯಕ’ ರ ಪ್ರತಿಭೆ ವಿಕಸಿತವಾದುದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ.

ಕಣವಿಯವರ ಕಾವ್ಯಕನ್ನಿಕೆ ದೊಡ್ಡವಳಾದುದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ. ಪಾಂಡೇ ಶ್ವರ, ವಿ. ಜಿ. ಭಟ್ಟ, ಚಿತ್ತಾಳ, ಚಿದಂಬರ ದೀಕ್ಷಿತರ ಕಾವ್ಯೋಪಾಸನೆ ರಭಸ ದಿಂದ ನಡೆದುದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ.

“ ಧಾರವಾಡದ ನೆಲದ ಗುಣವೇನೋ ಋಣವೇನೋ
ಕವಿಗಳೆ ಸವಿಗಳೆ ತೀಡುತ್ತಿಹುದು.....”

ಸಿದ್ದಣ್ಣನವರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೆರೆಯಿತು ಈ ಸವಿಗಳೆ. ‘ಅಂಬಿಕಾತನಯ ದತ್ತ’ರ ಹಾಗೆ, ಕಣವಿಯವರ ಹಾಗೆ ಸಿದ್ದಣ್ಣನವರೂ ಧಾರವಾಡದ ತಾಯಿ ನುಡಿಲಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟರು.

“ ಬಂದಿರುವೆನಿದೊ ಮಾಯಿ ಧಾರವಾಡದ ತಾಯಿ
ಸರ್ವಮಂಗಳೆ ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯದುಡಿಗೆ;
ಜನುಮ ಜನುಮದ ಬಯಕೆ ತುಂಬಿನಿಂದಿಹುದಿಂದು
ಕನಸಿನಲಿ ಕಂಡ ದಿನ ಬಂತು ಕೊನೆಗೆ. ”

ಧಾರವಾಡದ ತಾಯಿ ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲೆ ‘ಮಿಂಚು ಹೊಳೆಯುತ್ತಲಿರಲು’, ‘ಕವಿಯ ಎದೆನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕೆ ಬೆಳಕಾಯಿತು’. ನೈರಾಶ್ಯ ವಾದವನ್ನು ಕೊಡಹಿ ಪ್ರಪುಲ್ಲ ಚಿತ್ತರಾಗಿ ಅವರು ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕವಿತೆ ಬರೆಯತೊಡಗಿದರು. ದುಃಖ, ಕಳವಳ, ಅತ್ಯಸ್ತಿ ತೊಲಗಿದುವು. ಸಿದ್ದಣ್ಣ ಹೊಸ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದರು. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಕವಿತೆಗಳೂ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದುವು.

ಎರಡೇ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ದಣ್ಣನವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬಂತು ಕೀರ್ತಿ. ಗೆ. ರಾಮಚಂದ್ರಶರ್ಮರೊಬ್ಬರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಸಿದ್ದಣ್ಣನವರಷ್ಟು ಬೇಗ ಖ್ಯಾತನಾಮರಾದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಮಾಂಟಿಕ್ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ನವ್ಯ ಮಾರ್ಗಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ನಡೆದು ಹಲವು ಉತ್ತಮ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೇ ರಚಿಸಿ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ‘ಹೃದಯ ಸೂರೆ ಗೊಂಡವರು ಸಿದ್ದಣ್ಣ.

ಕವಿತೆಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದುಗೂಡಿದ ಸಂಕಲನ: ‘ಮನೆ ತುಂಬಿದ ಬೆಳಕು.’

ಇಂದಿನದು ಕಾದಂಬರೀ ಯುಗವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೇನೂ ಹಾಗೆನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅರ್ಥಾತ್—ಓದುಗರಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳೆಂದರೆ ವಿಶೇಷ ಮೆಚ್ಚುಗೆ. ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಈಚೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬೆಲೆ ಇಳಿದಂದಿನಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣದ ಐದಾರು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳು ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲೇ ಮಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಬೆಲೆಯಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಕಾದಂಬರೀ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದ ಲೇಖಕರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬರೆಯಬಲ್ಲವರೆಲ್ಲರೂ ಇಂದು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೇ ಬರೆಯಲು ಆತುರರಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಅಸಹಜ ಆತುರದಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ, ಕಥೆ, ನಾಟಕ, ಹರಟೆ, ಚರಿತ್ರೆ, ಪ್ರಬಂಧ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದುಳಿದಿವೆ. ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳಿಗೂ ಪ್ರಕಾಶಕರು ದೊರೆಯುವುದೂ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರೂ ಕವಿಕಾವ್ಯ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಭಾಲಚಂದ್ರ ಘಾಣೇಕರರು ಸಿದ್ದಣ್ಣನವರ ಈ ಪ್ರಥಮ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದುದು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳಿಗೆ ಗಿರಾಕಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಆಡುವ ಮಾತು ಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯವಲ್ಲ. ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಹಾರಾಟ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ' ದಂಥ ಭಾರಿ ಬೆಲೆಯ ಮಹಾ ಕಾವ್ಯವನ್ನೂ ಜನ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದಲೂ ಕಲ್ಪನಾವಿಲಾಸದಿಂದಲೂ ವಾಚಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡ ಕವಿಯ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಉತ್ಸಾಹದ ಸ್ವಾಗತ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಆ ಕವಿಯ ಪ್ರಥಮ ಸಂಕಲನವಾಗಿದ್ದರೂ ಪರವಿಲ್ಲ. ಅಡಿಗರ 'ಭಾವತರಂಗ' ಕಣವಿಯವರ 'ಭಾವಜೀವಿ', ರಾಮಚಂದ್ರಶರ್ಮರ 'ಹೃದಯಗೀತೆ', ಬಿಳಿಗಿರಿಯವರ 'ನಂದನ', ಕೊಟ್ಟಲಗಿಯವರ 'ಪಿಪಾಸೆ', ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರ 'ನವನೀರದ' ವಿ. ಜಿ. ಭಟ್ಟರ 'ರಕ್ತಾಂಜಲಿ' ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ 'ಸಾಮಗಾನ, ಯಕ್ಕುಂಡಿಯವರ 'ಸಂತಾನ' ಇವು ಬಂದಾಗ ಕಾವ್ಯಪ್ರೇಮಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅವುಗಳನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು

ಕವನಸಂಕಲನದ ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗಲು ಇಷ್ಟತ್ತು ವರ್ಷ ಕಾಯಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೆಂದು ಇಲ್ಲ. 'ಭಾವತರಂಗ' ದ ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ ಬಂದಿದೆ. 'ಭಾವಜೀವಿ' ಮತ್ತೆ ಅಚ್ಚಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಓದುವ ವಾಚಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ರಸಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರ ಈ ಪ್ರಥಮ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಪ್ರೇಮಿಗಳು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವರೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ನನಗಿದೆ.

*

*

ವಯಸ್ಸಿನ ಹದಿನೈದನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಕಾವ್ಯಾರಾಧನೆಗಾರಂಭಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರು ಈಗಾಗಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಅನುಭವದಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಕವಿತೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಯೌವನದ ಎಳಸು ಮಾಯವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಯೌವನದ ಸೊಗಸು ಅವರ ಕವಿತೆಯನ್ನಾವರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಸೊಗಸನ್ನೂ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಈ ಕವನಸಂಕಲನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಭಾವಗೀತೆಗಳಿವೆ. 'ನವ್ಯ' ಕವಿತೆಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕವಿತೆಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣವಾದ ಸರಳತೆಯೇ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು. ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಚಕರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಿರುವ ಈ ಕವಿತೆಗಳ ಬಂಧವೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಣವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದಂಥ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ (high brow) ಕವಿತೆಗಳೆಲ್ಲ ಇವು. ಯಾರಾದರೂ ಓದಿ ಇವುಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಸವಿದು ಸುಖಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಕವಿತೆ ಸರಳವಾಗಿದ್ದಷ್ಟು ಅದರ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಾಲ್ಕು ಜನ 'ಪಂಡಿತರು' ಮಾತ್ರ ಓದಲು ತಯಾರಿಸಿದ 'ತೀಲಕಾಷ್ಠಮಹಿಷ ಬಂಧನ' ಎಲ್ಲ ಕವಿತೆ. ಕವಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದು ಕಾವ್ಯಪ್ರೇಮಿಗಳ ಹೃದಯವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆದ ಕವಿತೆಯೇ ನಿಜವಾದ ಕವಿತೆ. 'ರೋಮಾಂಟಿಕ್ ಕವಿತೆ' 'ನವ್ಯ ಕವಿತೆ' ಎಂಬ ಭೇದಭಾವವಿದ್ದರೂ ಅದು ಕೇವಲ ಹೆಸರಿನ ಮಾತು,

ಘೋಷಣೆಯ ಮಾತು, ಫ್ಯಾಷನ್ನಿನ ಮಾತು. ಕವಿತೆ 'ಹೊಸ' ಮಾರ್ಗದ್ದೇ ಆಗಲಿ, 'ಹಳೆಯ' ಮಾರ್ಗದ್ದೇ ಆಗಲಿ, **ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅದು ಕವಿತೆ ಯಾಗಿರಬೇಕಾದುದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ.** ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುವುದು ಕಾವ್ಯಾಂಶವನ್ನೇ; 'ನವ್ಯ' 'ಭವ್ಯ' ಎಂಬ ಪರಿಷಣಗಳನ್ನಲ್ಲ. ಎಲಿಯಟ್, ಆಡೆನ್, ಡೈಲಾನ್ ಥಾಮಸ್ ಮೊದಲಾದ ಅಂಗ್ಲ ಕವಿಗಳ ಅಂಧಾನುಕರಣೆಯಿಂದಲೂ ಅಷ್ಟು ಪದ್ಯ ಬಂದಿತು. ತನ್ನ ಹೊಸತನದಿಂದಲೂ ಬೆಡಗಿನಿಂದಲೂ ಥಳಕಿನಿಂದಲೂ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ಅದು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅದು **ನಮ್ಮ ಕವಿತೆಯೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು.** ಕನ್ನಡದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕಾಲೂರಿ ನಿಲ್ಲಲಾರದು. ಕನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಲಾರದು.

ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುನ್ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟ್ಟ ಕಳೆದು ಈಗ ಎರಡನೆಯ ಘಟ್ಟ ಮೊದಲಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರಲಾರದು. ಗದ್ಯ ಮತ್ತು ಪದ್ಯ ಎರಡಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಮಾತು ಇದು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕತೆ ಬಂದದ್ದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ. ಸಣ್ಣ ಕಥೆ, ಕವಿತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಹರಟೆ ಮೊದಲಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುಕಾಶಗಳ ನವನವೀನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡದ್ದು ಪಾರ್ಶ್ವಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗದಿಂದ. ಕಲೆಯ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಗಾಢವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಆಮೆರಿಕಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ರಶಿಯಾಗಳ ಜನಜೀವನದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಜನಜೀವನದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೂ ಇರುವ ಮಹದಂತರವನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಕೂಡದು. ಡೈಲಾನ್ ಥಾಮಸ್ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಜನರಾದರೂ ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾರು; ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೂ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಲಾರದು. ಅಂತೆಯೇ ಪಾರ್ಶ್ವಾತ್ಯ ಕವಿಗಳ ಅಂಧಾನುಕರಣೆ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆಯಲಿ ನಮ್ಮ ಕವಿತೆಯಲ್ಲೂ. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಜನರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲವೆ? ಕತೆಗಾರರು, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು, ಕವಿಗಳು,

ಎಲ್ಲರೂ ಬರೆಯುವುದು ಜನರಿಗಾಗಿ, ಜನರಿಗೆ ಅನಂದವನ್ನೊದಗಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ. ಅರ್ಥವಾಗದಂಥ ಬರೆಹಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನಂದಗೊಳಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಅಂಥ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವವರಿಂದ ಲೇಖಕರಿಗಾವರೂ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾದರೂ ಏನು ಲಾಭ ?

ಸಾಶ್ವಾತ್ಯ ನವ್ಯಕಾವ್ಯದ ಅಂಥ ಆರಾಧಕರಾಗದೆ, ನಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರು ಕನ್ನಡದ ಸೌವರ್ಣ ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲೇ ಹೊರಟು ಸರಳವಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಹಲವು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. 'ಸೂಳೆ', 'ಢಾಣ್ ಢಾಣಾ ಢಾಣ್', 'ಗಂಟಿ ಹತ್ತಾಯಿತು', 'ನಾಗರಿಕ ಅವತಾರಿ' ಈ ನಾಲ್ಕು ಕವಿತೆಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಯಾವ 'ನವ್ಯ ಕವಿತೆ' ಗಳಿಗೂ ಕಡಮೆಯವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆಡುವ ಮಾತಿನ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕಾವ್ಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ತರುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನೂರು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಬಹುದಾದ ಭಾವವನ್ನು ಮೂರು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕಗೊಳಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯವೂ ಅವರ ಕೈಸೇರಿದೆ. ಸಾಶ್ವಾತ್ಯ ಹೊಸ ಕವಿತೆಯ 'ತಂತ್ರ' ಗಳನ್ನು ಅವರು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, 'ಮಂತ್ರ' ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮದೇ, -ಕನ್ನಡದ್ದೇ-ಆಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರ ಕವಿತಾರಚನೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿದೆ.

*

*

*

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಈ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನದ ಬಗೆಗೂ ಈ ಕವಿಯ ಬಗೆಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದು ಅನವಶ್ಯಕ. ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟು ತಿಂದು ನೋಡಿದಾಗ ಹೋಳಿಗೆಯ ಸವಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದೇ ವಿನಾ ಅದರ ವರ್ಣನೆಯನ್ನಾಲಿಸುವುದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗದು. ಒಂದು ಕವನ ಸಂಕಲನದ ವಿಚಾರವೂ ಹಾಗೇ. 'ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ!' ಎಂದು ಬೆರಳೆತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದುದಾಯಿತು. ಹಕ್ಕಿಯ ಹಾರುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೊರಳೆತ್ತಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅನಂದಿಸುವುದು ರಸಿಕರ ಪಾಲಿನ ಕೆಲಸ.

ಸಿದ್ಧಣ್ಣನವರ 'ಮನೆ ತುಂಬಿದ ಬೆಳಕ'ನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಪುತಿಯೊಂದು ಮನೆಯೂ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ; ಇಂಥ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಹಲವಾರು ಕವನಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಅವರು ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲಿ.

ಮಲಾಮರಡಿ
೮-೮-೧೯೫೪

ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀನುನಿ

ಪರಿಚಯದ ತರುವಾಯ

‘ಮನೆ ತುಂಬಿದ ಬೆಳಕು’ ನನ್ನ ಕವಿತೆಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಕಲನ. ಕಳೆದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕೆಲವು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ‘ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲ’. ಸುಗ್ಗಿ ಬಂದಾಗ ಹಿಗ್ಗಿ ನಿಂದ ಹಾಡುವುದು ನಡೆಮಬಂದ ರೂಢಿಯಲ್ಲವೆ ?

ನಾನು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದಂದಿನಿಂದ ತ್ರೀಗಳಾದ ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀ ಮನಿ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿಯವರ ಸ್ನೇಹದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದುಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಬ್ಬರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಬೆಂಬಲ ನನಗೆಷ್ಟೋ ಚೇತೋಹಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡ ತ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನಿಯವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಕವಿತೆಗಳ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ತುಂಬ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಓರಿಯ ಗೆಳೆಯರಿಬ್ಬರ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ನನಗೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಸಹಾನುಭೂತಿ ನೀಡಿ ದರಸಿದ, ಹೆಸರಿಸಬಾರದ ಕೆಲವು ಜೀವಿಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆ ಸಂಪ್ರೀತಿಯ ನೆನಪಿಗೆ ನಮ್ರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಹಲವಾರು ಕವಿತೆಗಳಿಗೆ ಆದರದ ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿ ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಆಯಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂಪಾದಕರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯತನವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೊಸ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಉದಾರ ಹೃದಯಿಗಳಾದ ತ್ರೀ ಭಾಲಚಂದ್ರ ಘಾಣೇಕರರು ಈ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಬಹಳ ನೆರವು ನೀಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧೃತ್ಯರ್ಪಣೆ ವಂದನೆಗಳು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ....

೧. ಧಾರವಾಡದ ತಾಯಿ	೧೫. ಢಣ್....ಢಣಾ....ಢಣ್....
೨. ಒಳದನಿ	೧೬. ಹೊಸ ಬಾಳಿನ ಹೊಸತಿಲಲ್ಲಿ
೩. ಕಣ್ಣೀರ ಸಾಕ್ಷಿ	೧೭. ೧-೭-೫೩
೪. ವಿಷಕನ್ನಿ	೧೮. ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿದ ನಂತರ....
೫. ಹೂವು ಹಣ್ಣು ಬಿಡಲಿ	೧೯. ಎದೆಯ ಕರೆ
೬. ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಕೂಡಿದಾಗ	೨೦. ಸೂಳೆ
೭. ಕಣ್ಣೀರಿನೊಡನೆ	೨೧. ದೀಪದಾನ
೮. ನಿನ್ನುಡಿಯೇ ಸಾಕು	೨೨. ಮಧುನನದ ಮಂದಾರ
೯. ಕವಿತೆಗೊಂದು ಕಾಗವ	೨೩. ನಾಗರಿಕತೆ-ಬಳುದಿಂಗಳು
೧೦. ಸೌಭಾಗ್ಯವೆ ಬರಲಿ	೨೪. ಗಂಟೆ ಹತ್ತಾಯಿತು
೧೧. ಕಾವ್ಯಪೂರ್ಣೆ	೨೫. ಅತಿಥಿಗೆ
೧೨. ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಯಕೆ	೨೬. ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು
೧೩. ಹರಸು ತಾಯಿ	೨೭. ನಾಗರಿಕ ಅವತಾರ
೧೪. ಸುಳಿಗಾಳಿಯೊಡನೆ	೨೮. ನಾ ಬದುಕಬೇಕು.

೧

ಬಂದಿರುವೆನಿವೊ ಮಾಯಿ ಧಾರವಾಡದ ತಾಯಿ
 ಸರ್ವಮಂಗಳೆ ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯದುಡಿಗೆ ;
 ಜನುಮ ಜನುಮದ ಬಯಕೆ ತುಂಬಿ ನಿಂದಿಹುದಿದು
 ಕನಸಿನಲಿ ಕಂಡ ದಿನ ಬಂತು ಕೊನೆಗೆ.

೨

ಕೈಚಾಚಿ ಕರೆದಪ್ಪಿ ಎದೆ ತೆರೆದು ಕುಳಿತಿರಲು
 ಜೀವದಲಿ ಜೀವವೇ ಇಳಿಯುತ್ತಿಹುದು ;
 ಎದೆಯ ಬಟ್ಟೆಲು ತುಂಬಿ ಸ್ತ್ರೀತಿ-ಹೊರಸೂಸಿಹುದು
 ನಾನು ನೀನೆಂಬುದನೆ ಮರೆಸುತ್ತಿಹುದು.

೩

ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲ ನಿನ್ನ ತೊಡೆಯಲಾಡುವ ಮನಸು
 ದಿನದಿನದಿ ಹಂಬಲದಿ ಕಂಡ ಕನಸು
 ಸೆನ್ನದೆಯ ತ್ರೀಮಂತ ವೃದ್ಧತಲದ ಹಾಸಿನಲಿ
 ಮಲಗಿ ನಾ ಹಾಲುಂಡ ದಿನಗಳೇಸು !

೪

ಮರದ ಎಲೆ ಅಲುಗಲೂ ಧೈವ ಕೃಪೆ ಬೇಕಂತೆ
 ಇದರಲಂತಹವೇನೊ ಇರಲೆ ಬೇಕು ;
 ಧೈವ ಕರೆದೊಯ್ದತ್ತ ನಾವು ಹೋಗಲೆ ಬೇಕು
 ಸಂಜಿದ್ದರೂ ಅದನು ಕುಡಿಯಬೇಕು.

೫

ದುಃಖ ಸುಖಗಳ ಎಜೆಯ ನೂರು ಹಂಬಲ ತೊರೆದು
ನಿನ್ನ ಉಡಿಯೊಂದನ್ನು ನೆನಿಸಿ ಬಂದೆ ;
ನನ್ನ ಕರುಣೆನ ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅರಳುವಂಥ
ಪ್ರೀತಿ ಹೂವೊಂದನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದೆ.

೬

ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಂಜಿನಲಿ ಮಿಂಚು ಹೊಳೆಯುತ್ತಲಿರಲು
ನನ್ನ ಎದೆವನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕೆ ಬೆಳಕು
ಕರೆದು ಆತೀರ್ವದಿಸಿ ತಾಯಿ ಬೆಳಗುತ್ತಲಿರುವ
ಕಣ್ಣೆ ಬೆಳಕಿನ ಪುಣ್ಯ ಇಸುದು ಸಾಕು.

ಬಂದವರು ಬಂದಿರಲಿ ಹೋದವರು ಹೋಗಿರಲಿ
 ನಿನ್ನ ಜತೆ ನಾನಿರಲು ಸಾಲದೇನು ?
 ಅವರಿವರು ಹಾಗಿರಲಿ ಈ ದಾರಿ ನಿನಗಿರಲಿ
 ನೂರಾರು ಸಂಕಷ್ಟ ಬಂದರೇನು.

ತೇಲು ನೋಟದ ಜನರ ಅಣಕು ಸುಡಿಗಳ ಕೇಳಿ
 ಎದೆನೊಂದು ಬಗೆಗೊಡುವ ಮನವು ಬೇಡ;
 ನಿನ್ನ ಹೆಗ್ಗುರಿ ದಾರಿ ಬಹುದೂರ ಹರಿದಿಹುದು
 ಮುತ್ತಿನಂತಹ ಮಾತು ತಿಳಿದು ನೋಡ.

ಜೀವನದ ಕಠಿಣತೆಯ ಕಂಡುಂಡು ಅನುಭವಿಸಿ
 ಕರ್ತವ್ಯ ಸಾಲನೆಗೆ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗು;
 ಅನುಭವದ ಆಳದಲಿ ನೂರೈದಿ ರತ್ನಗಳ
 ಬೆಳಕು ಝಗಝಗಿಸಿರಲು—ಎಂಥ ಹಿಗ್ಗು.

ಹರಿದಾದುದರ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದೋಡಿ ಹೋಗುವುದು
 ನಿನ್ನ ಬಾಳಿನ ನಿತ್ಯ ಮಂತ್ರವಿರಲಿ !
 ಜೀವನದಗಾಢತೆಯ ಅರಿವಿನಾಳದ ತಳಕೆ
 ಮುಳುಗಿ ಏಳುವ ತನಕ ತಾಳ್ಮೆಯಿರಲಿ !

ಕಣ್ಣೀರ ಸಾಕ್ಷಿ

*

*

*

ತಾಯಿ ಮಂಗಲ ತೋಳ ತೋಟ್ಟಿಲ
ತೂಗಿ ಲಾಲಿ ಹಾಡಿ ;
ಮಗುವೆ ಅಳದಿರು ಹಾಲು ಹೊಳೆಯಿದೆ
ಎಂದೆ ಮುದ್ದು ನೀಡಿ.

ನಿನ್ನ ' ದರ್ಶನ ' ನನ್ನ ಬಾಳಿಗೆ
ದಿವ್ಯ ದೀಪ ಕಿರಣ;
ಜೀವ ಜೀವದಿ ಹರಿದು ಬಂದಿದೆ
ಇದಕೆ ಇಲ್ಲ ಮರಣ.

ಸೂರ್ಯ ಚಂದಿರ ಬಯಲು ಬಾಂದಳ
ಸಾಕ್ಷಿ ಇರಲಿ ಇದಕೆ!
ಕಣ್ಣ ಕೊನೆಯಲಿ ನೀರ ಹನಿಯಿದೆ
ನಮನವಿರಲಿ ಅದಕೆ!

ವಿಷಕನ್ನೆ

*

*

*

ಮುಟ್ಟಿದಿರು ದೂರಸರಿ, ಎದೆಹೀನ ವಿಷಕನ್ನೆ
ಮೋಹಿಸುವ ಮುಖರೂಪ ಜೇನ್-ಸವಿಯ ರಸಗೆನ್ನೆ
ಸೆರಗು ಮರೆಯಾಗಿರಿಸಿ ಕರೆಯುತಿಹ ಕಣ್-ಸನ್ನೆ.

ತುಂಬಿದೆ, ನಳಿದೋಳು ಚೆಂದುಟಿಯ ರಸದ ಕೆನೆ
ಒಗ್ಗೂಡಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ವಿಕೆಯೆ ಮೈವೆತ್ತು
ಚಣ ಚಣಕು ಚುಂಬಿಸಿದೆ ಕಣ್ಣನಕೆ ರಂಭಿಸಿದೆ
ಚಂದ್ರನೆದೆ ರೋಹಿಣಿಯ ಸವಿಗನಸ ಬಿಂಬಿಸಿದೆ.

ಎನಾದರೇನಿಹುದು? ನಿನ್ನ ಮೈ ರಸತುತ್ತು
ನನ್ನೊಡಲ ಕಡಲಿನಲಿ ವಿಷದ ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ
ಬೆರೆಯುತಿದೆ; ಕೊಲ್ಲುತಿದೆ ಪ್ರೀತಿಯನು ತಕ್ಕೈಸಿ
ಗುಣಹೀನ ಚೆಲ್ವಿಕೆಯು ಬರರೂಪ ವಿಷರಾಸಿ.

ಒಲವರದ ನಿನ್ನೆದೆಯು ಒಡೆದು ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗಿ
ಕೂಡುತಿದೆ ಮಣ್ಣಿನಲಿ. ಕಾನುಕುಂಡದಿ ಸುಟ್ಟು
ಪ್ರೇಮ ದೀಕ್ಷೆಯ ತೊಟ್ಟು ಬಳಿಗೆ ಬಾ--ಮೈಮುಟ್ಟು.

೧

ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆಗೂ ಎದೆಯ ಕಡಲಿನಲಿ
ಆಳಲ ತೆರೆಗಳೆದ್ದು ;
ದಡಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಮನವ ಕಲಕುತಿವೆ
ಕಳೆದ ನೆನಪು ತಂದು.

೨

ಹಗಲು ಮನಸಿನಲಿ ಇರುಳು ಕನಸಿನಲಿ
ಚಿತ್ರ ನೂರು ನೂರು !
ಮುಗಿಲ ತೇರಿನಲಿ ತೇಲಿ ಬಂದಿರಲೆ-
ಕಣ್ಣು ತುಂಬ ನೀರು.

೩

ಕರುಣೆ ಹೂವಿನಲಿ ಎದೆಯ ಹಾಲಿನಲಿ
ನಕ್ಕ ತಂಗಿ ತಾಯಿ !
ಅಗಲಿ ಹೋಗಿಹರು ಮರಳಿ ಬರದಿಹರು
ಅಕ್ಕ ಅಣ್ಣ ಗೌರಿ.

೪

ಅವರ ಎದೆಯ ಉಲಿ ಮೌನವಾಂತಿರಲು
ಶಿವನೆ ಬಾಳಿದೇನು !
ಏನೂ ನೆನಪುಗಳು ' ಪ್ರೀತಿ ಗುರುತು 'ಗಳು
ಎಲ್ಲ ಕನಸು ಏನು ?

೫

ಮನವು ಮಿಡಿದಿರಲು ಹೃದಯವಳುತಿರಲು
ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಹರಿದು ;
ನನ್ನ ಕರುಣಾಳು ತಾಯಿ ಕನಸಿನಲಿ
ನುಡಿವಳೆದೆಗೆ ಬಂದು.

೨೧

೬

ಅಗಲಿ ಹೋದವರು ಮರಳಿ ಬರದಿರಲು
ಮೂಕ ಶೋಕವೇನು ?
ಬರಲಿ ಬಂದವರು ಎಲ್ಲ ನಿನ್ನವರು
ಕೊನೆಗೆ ನಿನಗೆ ಸೇನು.

೭

ನಿನ್ನ ಇರವಿನಲಿ ಧೈರ್ಯವಿರುತ್ತಿರಲಿ
ಮರೆತೆಯೇನು ಎಲ್ಲ ?
ಮಾತು ಮಾತಿನಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಹರಿದಿರಲಿ
ಬಾಳು ಬೇವು ಬೆಲ್ಲ.

೮

ನಿನ್ನ ಎದೆಯ ಗಿರಿ ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ
ಹರಿದು ಬರುವೆ ನಾನು ;
ಕವಿಯ ಬಾಳ್ಕೂರಿಗೆ ತೋರು ಬೆರಳಾದ
ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆ ನಾನು.

೯

ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಲಿ ನನ್ನ ಹೃದಯವನು
ಅಳಿದು ನೋಡಬಹುದು ;
ಕಣ್ಣ ಮಿಂಚಿನಲಿ ಕಂಡ ಬೆಳಕಿನಲಿ
ಗುರಿಯ ಕಾಣಬಹುದು.

೧೦

ನಾನು ಹರಿದಿರುವ ಎದೆಯ ಭೂಮಿಯಲಿ
ಕಾವ್ಯ ಸಸಿಯು ಉದಿಸಿ
ನಭಕು ಬೆಳೆದಿರಲಿ ನೆರಳು ನೀಡಿರಲಿ
ಹೂವು ಹಣ್ಣು ಬಿಡಲಿ !

೧

ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಕೂಡಿದಾಗ
ಮಿಂಚು ಹೊಳೆಯು ಹರಿಯುವಾಗ
ಜೀವಪಕ್ಷಿ ಭಾಸದುಂಬಿ ನಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು ;
ನೂರು ಆಶೆ ನೂರು ದಾರಿ
ಎಲ್ಲ ಮರೆತು ನಿನ್ನ ಸೇರಿ
ಎಡೆಯ ನೀಲ ಗಗನವಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

೨

ಮಾತು ಮೂಕನಾಗುತ್ತಿರಲು
ಎವೆಯಲೇನೊ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿರಲು
ಪ್ರೀತಿ ಲತೆಯು ಕೈಯ ಚಾಚಿ ಬರುವೆನೆಂದಿತು,
ಇರುವ ಚಣವನೊಮ್ಮೆ ಮರೆದು
ಬರುವ ಬಾಳನೊಮ್ಮೆ ನೆನೆದು
ಹೃದಯ ಪಕ್ಷಿ ಹೊನ್ನ ಕನಸ ಕಾಣತೊಡಗಿತು.

೩

ನೆಟ್ಟು ದೃಷ್ಟಿ ಧೈರ್ಯಭಾವ
ಆಶೆ ಹೊತ್ತು ನಿಂತ ಜೀವ
ಕರುಣ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನಿಂತ ಶಿಲೆಯ ಮೂರುತಿ.
ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ನಂಬುತ್ತಿರಲು
ಕನಸು ನನಸನಪ್ಪುತ್ತಿರಲು
ಪ್ರೇಮಜೀವಿ ಕಣ್ಣು ಕಾಂತಿ ಬೆಳಕಿನಾರತಿ.

೪

ನಾನು ನೀನು ಸಂಜೆ ಬಂದು
ಎಡೆಗೆ ಎಡೆಯು ಕೂಡಿದಂದು
ಮುಗಲ ತೆರೆಯ ಹರಿದು ಸಾವು ಓಡಿಯೋಡಿತು ;
ನಾನು ನೀನು ನೀನು ನಾನು
ಎಂಬ ಮಾತು ಏನದೇನು ?
ನಾನು ನೀನು, ಬೆರೆತ ಮನದಿ ಮರೆತೆ ಹೋಯಿತು.

ನನ್ನೆಳೆಯ ದಿನಗಳಲಿ ಕೂಡಿ ಹಾಡಿದ ತಂಗಿ
 ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿರಿಯಾಗಿ ಹೋದೆಯಲ್ಲ ;
 ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ಹೂವ ಸುರಿಸಿ ನಗಿಸುವ ಜೀವಿ
 ಬಾಕುದ್ದ ಕೂ ನೆನಪೆ ನಿಂತಿತಲ್ಲ.

ಭೂದೇವಿ ಮಂದಿರದ ಗರ್ಭಗುಡಿ ಬಾಗಿಲಲಿ
 ತೋಳ ತೊಟ್ಟಿಲದಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ನಿಂದು
 ದೈಸ್ಯದಲಿ ಕೃಚಾಚಿ ಅವಳೆದೆಯ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ
 ಮಲಗಿಸಿದೆ ಕಾಪಾಡು ನಿನ್ನದೆಂದು.

ಕಾಲನಾರಾಢನೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಬಲಿದಾನ
 ನೀನಾದೆ ಶ್ರೀಗೌರಿ ನೆಲವ ಸೇರಿ ;
 ನಮಗೆಲ್ಲ ಅಗಲಿಸಿತು ಮಣ್ಣಿನಲಿ ಮಲಗಿಸಿತು
 ನಿನ್ನುಸಿರ ರಸವನ್ನು ಸಾವು ಹೀರಿ.

ಕಣ್ಣೀರಿನೊಡನೆಯಲಿ ಆಶೆ ದೀಪವ ಉರಿಸಿ
 ನಿನ್ನ ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಬಂದೆ.
 ನಿನ್ನಾಸೆ ನನ್ನಾಸೆ ಕೈಗೂಡಿ ಬರಲೆಂದು
 ನಿನ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಹೊತ್ತು ತಂದೆ.

—

ನಿನ್ನೂಡಿಯೇ ಸಾಕು

*

*

*

ಶಿವ-ಶಕ್ತಿಯ ಸಮ್ಮಿಲನದಿ ಕಿಡಿ ಸೂಸುವ ಬೆಳಕೆ
ಮನ ಮಂದಿರ ಜಗ ಬೆಳಗಲು ಬಾರಿನ್ನಯ ಮನಕೆ.

ರಸನಿಲ್ಲದ ಬರಿ ಬಾಳಿಗೆ ಕಡು ಹೇಸಿದೆ ಜೀವ
ಕಾರುಣ್ಯದ ನಿನ್ನೊಲವಿಗೆ ಕಾತರಿಸಿದೆ ಭಾವ.

ದಿನ ದಿನದಲಿ ತನುಮನದಲಿ ಪರಿಪರಿಯಲಿ ಮರುಗಿ
ಕರುಳಿನ ಕರೆ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿರೆ ಕರುಳರಿಯದೆ ಕರಗಿ.

ನಿನ್ನೊಲುಮೆಯು ಎದೆ ಹಾಲಿನ ಮುಂವಾವುಮು ಬೇಡ
ಬಾಳೊರತೆಯ ನಿರ್ಘುರಿಣಿಯು ನಿನ್ನಿಂದಲೆ ನೋಡ.

ಬಾನ್ನೀಲಿಯ ಸೀಮಂತಿನಿ ಆಕಾರವ ಗಂಗೆ
ಮಾತಿಲ್ಲದ ಮಂದಾಕಿನಿ ಹರಿವೈತರು ತುಂಗೆ.

ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಹೊಳೆ ಹರಿದಿರೆ ಈ ಭೂಮಿಯ ಸೇರಿ
ಆ ಹೊಳೆಯಲಿ ನೀ ಬರುವೆಯ ಹೊಂದೋಣಿಯನೇರಿ.

ಮಳೆ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಚಳಿ ಚಿಮುಕಲು ಅದರಾತ್ಮವೆ ಕರಗಿ
ಇಳೆಗಿಳಿದಿರೆ ಹನಿಹನಿಯಲಿ ಬಾರೊಡನೆಯ ನಾಗಿ.

ಹೂ ಹೂವಿನ ಮಕರಂದದ ರಸ ಜೇನನು ನೀಡಿ
ರಸಜೀವಿಯ ಎದೆಯರಳಿಸು ಸುಳಿಗಾಳಿಯ ಕೂಡಿ.

ರಸರೂಪಸಿ ಕಾವ್ಯಾಂಗನೆ ಕುಣಿದಾಡಲು ತಾನ
ಸಿರಿ ಕೆಂಕಣಿ ಝಣ ಝಣ ಝಣ—ನನ್ನಾತ್ಮವೆ ಮೌನ.

ರಸವಾಗಲಿ ವಿಷವಾಗಲಿ ನಿನ್ನೊಲುಮೆಯೆ ಬೇಕು
ಶ್ರೀಪೂರ್ಣೆಯೆ ಎಂದಾದರು ನಿನ್ನೂಡಿಯೇ ಸಾಕು !

೧

ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಇಂದು ಪೂರ್ಣವಾಯಿತು ಕವಿತೆ
ನಾರ್ವೀರ್ವರಾ ಇರುಳು ಆಗಲಿದಂದು ;
ಮೌನ ಮೈತಳೆದಿತ್ತು ಮೊಗಬಾಡಿ ಹೋಗಿತ್ತು
ಕಣ್ಣು ಕೊನೆಯಂಚಿನಲಿ ಅಶ್ರುಬಿಂದು.

೨

ಎದೆಗೆದೆಯ ಹೊಂದಿರಿಸಿ ಕುರುಳುಗಳ ನೇವರಿಸಿ
ತುಟೆಗಳಲಿ ಜೇನಿರಿಸಿ ರಮಿಸಿ ರಮಿಸಿ ;
ಕಣ್ಣೊರಿಸಿಕೋ ಕವಿತೆ ಎಂದು ನಾ ನುಡಿದಾಗ
ಅಳಲ ತೊರೆಯೇ ಬಂತು ದಡವ ಸೂಸಿ.

೩

ಕನಸಿನಲ್ಲಾದರೂ ಅಗಲಿಕೆಯು ಬರದಿರಲಿ
ಎಂದು ದಿನವೂ ಹೃದಯ ನುಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು ;
ಆದರೇನೊಂದು ದಿನ ಈ ದುಃಖ ಈ ಮೌನ
ಬರಲೆ ಬೇಕಿತ್ತಲ್ಲ—ಬಂದುದಾಯ್ತು !

೪

ಕರುಳು ಬಳ್ಳಿಯೆ ಹರಿದು ಹೋಯಿತೆನುವಂತೆಯೇ
ಹೋಗಬಾರದ ನೀನು ಹೋದೆಯೇನು !
ಆ ದಿನದ ಆ ಇರುಳು ಆ ಮಾತು ಆ ನೆನಪು
ಆಜನ್ಮಪರ್ಯಂತ ಕೊನೆಯದೇನು.

೫

ಎದೆಯಾಳ ತಳದಲ್ಲಿ ಏನೊ ತಳಮಳವಲ್ಲಿ
ದೇಹವನೆ ಸುಡುತಿಹುದು ರಕ್ತ ಹೀರಿ
ದಿನ ದಿನವು ಆ ನೆನವೆ ತಪ್ಪಾಗ್ಗಿ ರಸದಂತೆ
ತೂರಿ ಬರುತಿಹುದಲ್ಲ ಬೆಂಕಿ ಕಾರಿ !

೬

ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯೆ ನನಗೆ ಊರುಗೋಲಾಗಿಹುದು
ಈ ಬಾಳಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ದಾರಿದೀಪ
ನಾವಳಿದು ಮಣ್ಣಿನಲಿ ಮಣ್ಣಾಗಿ ಹೋದರೂ
ಪ್ರೀತಿಗಾದರು ಬೇಡ ಧೈವಶಾಸ.

೨೨

ಸೌಭಾಗ್ಯವೆ ಬರಲಿ

* * *

ಇಂದಾದರು ಮುಂದಾದರು ಎಂದಾದರು ಇರಲಿ
ಮನೆ ಮನೆಯಲಿ ನಗೆಯರಳಲಿ ಸೌಭಾಗ್ಯವೆ ಬರಲಿ.

ಹಳೆ ಬಾಳಿನ ಕೊಳೆ ಹೋಗಲಿ ಹಸನಾಗಲಿ ಬಾಳು
ಮೈ ಮನಸೂ ಹೊಸದಾಗಲಿ ಕಹಿ ದುಃಖವ ಹೂಳು.

ಮನ ಮೂಡಲ ಭೂರಂಗದಿ ಉಷೆ ಬರುವಳೆ ಕುಣಿದು
ಕಣ್ಣಂಚಿನ ಸಿರಿ ಮಿಂಚಿನ ಎರಡಾರತಿ ಹಿಡಿದು.

ಮಾಯಾಂಗನೆ ಮರೆಯಾಗಲಿ ಅಮರಾಂಗನೆ ಬರಲಿ
ಸುಖ ಸ್ವರ್ಗದಿ ಮೈ ಮರೆಯಿಸಿ ಮಧುರಸವನೆ ತರಲಿ.

ಕೈಕಂಕಣ ಮೈ ಅರಿಸಿಣ ಸಿರಿ ಕುಂಕುಮ ಹಣೆಗೆ
ವಾಂಗಲ್ಯದ ಕರಿಮಣಿ ಸರ ಸೊಬಗೀಯಲಿ ಉಷೆಗೆ.

ಬಾನ್-ಹಂದರ ರವಿ ಚಂದಿರ ನಕ್ಷತ್ರದ ಸೇಸೆ
ಶಿವ-ಸಾರ್ವತಿ ತ್ರಿಭಾರತಿ ಮೈದೋರುವ ಆಸೆ.

ಕರಿ ಕುದುಳಲಿ ಘಮಘಮಿಸಲಿ ಹೂಮಾಲಿಯ ಸುರುಳಿ
ಜೇನಿದುಳಿನ ಸಂಗೀತಕೆ ಸವಿಗೊರಲಿನ ಮುರಲಿ.

ಮೈಕೈಗಳ ಆಲಿಂಗನ ತುಟಿ ತುಟಿಗಳ ಕೂಟ
ಕಣ್ಣ-ಮನಗಳು ಜೋಂಪಿಸಲಿ—ಅಧರಾವ್ಯತದೂಟ.

ಎರಡೆದೆಗಳ ಹಿರಿಯಾಸಗೆ ಕವಿ ಹಾಡುವ ಪಕ್ಷಿ
ಶಿವ-ಮಂಗಲ ಸಮ್ಮಿಲನಕೆ ಈ ದಿನವೂ ಸಾರ್ಥಿ.

೧

ಕವಿಯ ಕನಸಿನ ಎದೆಯ ಪರದೆಯ
ಸರಿಸಿ ಝಣರಿಸಿ ಕಂಕಣ ;
ಗಾಳಿಯಲೆಯಲೆಯೊಡನೆ ನರ್ತನ
ಕಾಲ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಝಣ್...ಝಣ

೨

ಮುಂದೆ ಬಾರದೆ ತಡೆದಳಲ್ಲಿಯೆ
ಬಾಗಿಲಲಿ ಬಂದಂತೆಯೆ ;
ದೃಷ್ಟಿಯೂ ನೆಲಕೆಳೆದು ಹೋಯಿತು
ಯಾರು ... ? ಏನೆನುವಂತೆಯೆ.

೩

ಇಲ್ಲಿ ವರೆಗೂ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯೆ
ಏಕೆ ನಿಂದಳೊ ತಿಳಿಯದು ;
ಗಲ್ಲದಲಿ ನಸು ಲಜ್ಜೆ ಮೂಡಿದೆ
ಏನೊ ಎಂತೋ ಹೊಳೆಯದು.

೪

ಹೃದಯದೊಳಗೂ ಹೊರಗು ಎಲ್ಲಿಯು
ಮಾನನೇ ಅವತರಿಸಿದೆ ;
ಪುಣ್ಯ ಮಂಗಲ ಕೋರಿ ಸಿಂದಿದೆ
ಕವಿಗು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದೆ.

೫

ಮನದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯರಳು ಅರಳಿದೆ
ಮಧುರ ಸೌರಭ ಸೂಸಿದೆ ;
ಅಂತರಂಗವೆ ಕರಗಿದಂತಿದೆ
ಕರುಣೆಯೇ ಕಣ್-ತೆರೆದಿದೆ.

೬

ಸಾರಿಜಾತದ ಹೂವಿನಂತಹ
ವಿನಯವೇ ಹಿರಿ ಗುರುತಿಗೆ
ಹೂವಿನೊಳಗಣ ಮಧುರ ಗಂಧವೆ
ಇಹುದು ಸರಿಸಮ ಪ್ರೀತಿಗೆ.

೭

ತುಂಬಿದಿದೆ ನಳಿದೋಳು ಬಾಳೆಯ
ಸುಳಿಯ ಹೋಲಿಕೆ ದೇಹಕ್ಕೆ ;
ಜೀವ ಕೇಳದೆ ಎದೆಗೆ ಬಂದಿರೆ
ಇಂದ್ರ ಲೋಕಕು ನಾಚಿಕೆ.

೮

ಕಣ್ಣು ಅರಳಿದೆ ಹೆರಳು ನಡಲಿದೆ
ಸೆರಗು ಜಾರಿದೆ ತೋರಿದೆ
ಜೀವ ಜೀವದಿ ಜೇನ ಹನಿ ಹನಿ
ಕರುಳು ಕರುಳಲಿ ಕರಗಿದೆ.

೧

ದಿವಸ ದಿವಸ ಕಳೆದು ಇಂದು ವರುಷ ತುಂಬಿ ನಿಂತಿದೆ
ನೂರು ನೋವನೆಣಿಸಿ ಗುಣಿಸಿ ಮನಕೆ ಮಂಕು ಕವಿದಿದೆ
ಹಗಲು ಇರುಳು ನೆನವೆ ಬುತ್ತಿ
ಹೃದಯದೊರತೆಯೆಲ್ಲ ಬತ್ತಿ
ದೇಹವೆಲ್ಲ ಕರಗಿ ಸೂರಗಿ ಬಾಳು ಬೇಸರೆನಿಸುವೆ
ಜೀವ ಮೌನ ತಾಳಿದೆ.

೨

ಇಂದು ನಗುವೆ ಇಲ್ಲವಾಯ್ತು
ಮೌನ ಭಾರದಿಂದ ಸೋತು
ದೇಹ ಭೂಮಿಗೇದಿದೆ
ಧೂಳಿಯಲ್ಲಿ ನರಳಿದೆ ;
ನನ್ನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೇನು
ಮುಖವನೆತ್ತಿ ನೋಡಲೇನು
ಚಣ ಚಣಕೂ ಕರುಳ ಕೆಣಕಿ ಕಣ್ಣಿರಿಯುವ ಕತ್ತಲೆ
ಅದರ ಕುಣಿತ ಬತ್ತಲೆ !

೩

ದುಃಖ ಅತಿಥಿಯಂತೆ ಬಂದು
ಮನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲಾಚಿ ನಿಂದು
ನನ್ನ ಕೂಗಿ ಕರೆದರೆ
ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಡಿದರೆ
ಕರುಣೆ ಇಲ್ಲದವರ ತೆರದಿ ಅದಕೆ ಬೇಡವೆನ್ನಲೆ ?
ನನ್ನತನವ ಮರೆಯಲೆ ?

೪

ತಾಳ್ಮೆ ಬಾನ ಬಿತ್ತರ
ಹಿಮಾಲಯಕು ಎತ್ತರ
ಅದರ ಪೂರ್ವ ಪುಣ್ಯವೇನೊ
ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಚಿಹ್ನೆಯೇನೊ
ಹೃದಯದಾಳದಲ್ಲಿ ಮಾನ ಗರ್ಭಧರಿಸಿದಂತಿದೆ
ಬೆಳಕಿಗಾಗಿ ತಪಿಸಿದೆ.

೫

ನನ್ನ ಎದೆಯ ಮೂಡಲಲ್ಲಿ
ಕನಸು ಮನಸು ಕೂಡುವಲ್ಲಿ
ಇಂದು ಇಲ್ಲವಾದರೂ
ಮುಂದೆ ಒಪ್ಪೆಯಾದರೂ
ಹಾಲು ಹಣ್ಣು ಹೂವು ಜೇನು ಹೊತ್ತು ಬರನೆ ಚಂದಿರ
ಕಣ್-ಮನಕೂ ಸುಂದರ !

೬

ಪೂರ್ಣಕಲಾ ಪುಣ್ಯಮಾಯಿ
ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಹಾಲ ತಾಯಿ
ಇರುಳ ಜೋಗುಳನ್ನು ಹಾಡಿ
ಕಣ್ಣು ತುಂಬುವಂತೆ ನೋಡಿ
ಈ ಚಂದ್ರಮ ಈ ಸಂಭ್ರಮ—ನಿನಗೆ ಇರಲಿ ಎನ್ನಳೆ?
ಉಡಿಯ ತೆರೆದು ಕರೆಯಳೆ !

೧

ತಾಯಾ-ತನದ ಕರುಣೆಯೇ ನಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯವೇ
ನಿನ್ನ ನುಡಿಗೂ ಇಂದು ಮೌನ ಬಂತೆ!
ಎದೆಯ ಸೆರಗನು ಹೊದಿಸಿ ಕಣ್ಣು ಬೆಳಕನು ಹರಿಸಿ
ಹಾಲ ಕುಡಿಸಿದ ಪುಣ್ಯ ಬರಿದಾಯಿತೆ!

೨

ಹೃದಯ ಪೀಣೆಯ ತಂತಿ ಚಟಿಚಟನೆ ಹರಿದಂತೆ
ಕರುಳ ಬಳ್ಳಿಯೆ ಹರಿದು ಚೂರು ಚೂರು ;
ಯಾವ ಪಾಸದ ಶಾಸ ಬಂದು ಬಡಿದಿಡುದಿಂದು
ಅಳಲ ಒರತೆಯ ತುಂಬ ಕಣ್ಣು ನೀರು.

೩

ಈಸು ದಿನ ಹಂಬಲದಿ ತುಂಬಿದುಡಿಯಲಿ ತೂಗಿ
ಈಗ ಬರಿಯುಡಿ ಹಿಡಿದು ಹಾಡಬಹುದೆ ?
ಈ ಮೌನದಾಳವೋ ಬಹು ಗುಂಭ ಗಂಭೀರ
ಅದರ ತಳಕೂ ಮುಳುಗಿ ಎಳಬಹುದೆ ?

೪

ತೀರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಂತೆ—ಬರಿಯ ಗಜಿಬಿಜಿ ಸಂತೆ
ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲಿಪುದು ಧೈವಶಕ್ತಿ;
ಬರುವೆಯಾ ಕನಿಕರಿಸಿ ಹಾಲ ಹೊಳೆಯನು ಹರಿಸಿ
ನಿನ್ನ ನೆನಪಿನ ಫಲವೆ ಬಂಧಮುಕ್ತಿ.

೫

ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇ ನನಗೆ ಬೆಂಗಾವಲಾಗಿರಲಿ
ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರದಿ ಬಂದು ಕಾಯಿ ;
ಪ್ರೀತಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪುಣ್ಯವೊಂದೇ ಸಾಕು
ಜೀವ ರಕ್ಷೆಯ ನೀಡಿ ಹರಸು ತಾಯಿ.

೧

ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಗಳು ಮೇಲೇಸೊ ದಿನಸಗಳು
ಭೂತಕಾಲದ ಗರ್ಭಗೋರಿಯಲ್ಲಿ;
ಉರುಳಿ ಹೋದರು ಕೂಡ ಮರಳಿ ಸುಳಿದಾಡಿಹವು
ನೊಂದ ಜೀವಿಯ ಮನದ ರಂಗದಲ್ಲಿ.

೨

ಕವಿ ಶಿಸುವ ಬೆಳೆಸಿರುವ ನೊಲಿಹಾಲನುಣಿಸಿರುವ
ವಿಜಯಪುರವೇ ನಿನ್ನ ಮರೆಯಲಾರೆ ;
ನೂರಾರು ಸ್ತೃಲುಗಳ ಗಡಿಯಾಚೆ ಸಿಂತರೂ
ಎದೆಯ ಹಂಬಲವನ್ನು ತೊರೆಯಲಾರೆ.

೩

ಅರೆಬೀಳು ಕೋಟೆಗಳು ಆ ಹಾಳು ಗೋರಿಗಳು
ಕೂಗಿ ಕರೆದಿವೆ ಕವಿಯ, ಬಾರೊ ಎಂದು ;
ತಮ್ಮ ಮೇಲೊಂದೊಂದು ಕಾವ್ಯಕೃತಿ ರಚಿಸೆಂದು
ಅಂಗಲಾಚಿವೆ ಕಣ್ಣೆ ನೀರ ತಂದು.

೪

ದುಃಖದಲಿ ಬಿಕ್ಕಿರುವ ನಗುನಗುತ ಬಾಳಿರುವ
ನಿಮ್ಮ ನೆರಳೇ ನನಗೆ ತೌರಾಗಿಡೆ ;
ಮರಣ ಶಯ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಕೊನೆಯ ಉಸಿರೆಳೆಯದಿರಿ
ಕವಿಯ ಕರುಳೇ ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿಡೆ.

೫

ನನ್ನ ಡೈದಿಯವ ನೋಡಿ ಕಾವ್ಯಕಲ್ಪನೆ ನೀಡಿ
ನಿಮ್ಮತನ ಸರ್ವಸ್ವದಾದಾರ್ಯಕೆ ;
ಕಾವ್ಯಕೃತಿಯಲ್ಲೊಂದು ಸ್ಪೃತಿಯ ದೀಪಸ್ತಂಭ
ನಿಲ್ಲಿಸಿದರಾದಿನವೆ ಋಣ ತೀರಿತೆ ?

೬

ನಿತ್ಯ ನಿಲ್ದಾಣದಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುವ ಗಾಡಿ
ಹೊತ್ತು ತರದಿಹುದಲ್ಲ ಕವಿಯನೊಮ್ಮೆ
ಎಂದು ಪ್ರತಿ ಉಸುರಿನಲಿ ಅಳಲ ಚೀತ್ಕಾರದಲಿ
ಎದೆಗೆಟ್ಟು ಕೂಗದಿರಿ —ಬರುವೆನೊಮ್ಮೆ.

೭

ಹಗಲಿರಲಿ ಇರುಳಿರಲಿ ಯಾವ ದಿನವೇ ಇರಲಿ
ತೇಲಿ ಬರುವೆನು ಮುಗಿಲ ತೇರನೇರಿ ;
ಸುಳಿಗಾಳಿಯೊಡಗೂಡಿ ಸುತ್ತು ಸೌರಭ ಸೂಸಿ
ಬರುವೆ ಬೀದಿಯ ತುಂಬ ಬೆಳಕ ಬೀರಿ !

೫೫

ಧಣ್ಣ್....ಧಣ್ಣಾ....ಧಣ್ಣ್.... * * *

೧

ಧಣ್ಣ್....ಧಣ್ಣಾ....ಧಣ್ಣ್....
ಗಡಿಯಾರವಲಿ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಟು
ನನಗು ಅದಕೂ ಇಹುದು ನಿತ್ಯಗಂಟು;
ದೇಹದಲಿ ಆಲಸಿಕೆ
ಮನಸಿನಲಿ ಬೇಸರಿಕೆ
ಕಣ್ಣಿನಲಿ ತೂಗುತ್ತಿದೆ ಇನ್ನೂನು ತೂಕಡಿಕೆ
ಏಳಲಾರದ ಮನಸು
ಹಾಸಿಗೆಯ ಬಿಟ್ಟು—
ಪಾಪ ! ನೆರೆಮನೆಯಲಳುತ್ತಿದೆ ಕೂಸು
ಕಿಟಕಿಟಿಯ ಕೊಟ್ಟು— !

೨

ಎದ್ದು ಶಾಸಿಗೆ ಮಡಿಸಿ
ಕಸಗುಡಿಸಿ
ಕನ್ನಡಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಿಂತು ತಲೆಗೊದಲಲಿ
ಬೆರಳರಿಸಿ—
ನನ್ನ ನಾನೇ ಕಂಡು
ಹೂ ನಗೆಯ ಸವಿಯುಂಡು—ಅಂತೆ ನಿಂತೆ
ಎದೆಯ ಆಗವದಲ್ಲಿ
ಮುಗಿಲು ಮುಗಿಲಿಗೆ ತಾಕಿ ಗಗನವೇ ಹರಿವಂತೆ
ಹೊಳೆಯತದೂ ಕೋಲ್-ಮಿಂಚು !
ಇದ್ದು ದಿರುವಂತೆಯೇ—
ನಿಂತ ನೆಲ, ಮೇಜು ಕುರ್ಚಿ ಪಿಸಾಯಿ ಸೆಲ್ಯ
ಅಟ್ಟಹಾಸದ ಕುಣಿತ !
ಮೈ ಕೈಯ ಮಣಿತ.

೩

ಕತ್ತಲೆಯ ಕೋಣೆಯಲಿ
ಮೂಕನಾಗಿಯೆ ಯಾರೊ ಮೇಲ್ಪಾಯ್ತು ಬಿದ್ದಂತೆ
ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಯಾರಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ
ಮನಕೆ ಕವಿಯಿತು ಮಂಕು
ಅಣಕು ಮಿಣುಕು.
ಹೊರಳ ನೋಡಿದೆ ಮತ್ತೆ ಕೋಣೆತುಂಬ
ಹರಿದು ಹೋಯಿತು ಸುತ್ತ ಕಣ್ಣು ಬಿಂಬ
ಹ್ಯಾಂಗರಿಗೆ ತೂಗುತಿವೆ ಕೋಟು ಪ್ಯಾಂಟು
ಇತ್ತ ಒಂದೆರಡು ಶರ್ಟು
ಮೇಜು ಶೆಲ್ಫು ಕವಾಟಿನಲಿ ಪುಸ್ತಕದ ರಾಶಿ
ಸೌಭಾಗ್ಯದಾ ನನ್ನ ಜೀವಕಾಶಿ
ಸರ್ವಸ್ವಕೂ ನನಗೆ ಇದುವೆ ಆಸ್ತಿ
ಮತ್ತೆ ತಲೆಯೊಳಿದೆ ಈ—ಇದಕು ಜಾಸ್ತಿ.
ಏನಿದೆ ಈ ಹೃದಯ ಸಮ
ಉಳಿದೆಲ್ಲವು ಬಿಸಿಲ ಹಿಮ

೪

ಕರಿಯುತಿದೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಕೈಯ ಬೀಸಿ
ಉಸಿರು ಉಸುರಿಗು ತನ್ನ ನೆನಪು ಸೂಸಿ
ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕು—ಬರಿಯ ಧೂಳೆ ಧೂಳು
ಬಸ್ಸು ಬಂದರೆ ಬಟ್ಟೆ—ಎಲ್ಲ ಹಾಳು !

೫

ಢಣ್ಢಣಾ.....ಢಣ್
ಸಿಪಾಯಿ ಹೊಡೆದನೊ ಗಂಟೆ
ನಿತ್ಯದಂತೆ

ಇದೆ ನೋಡು ಪಾಯ್-ಪ್ಲೂಲು
 ನಾ ಮೇಸ್ಪ್ಯೂ.
 ತಾಸು ತಾಸಿಗು ಗಂಟೆ ಹೊಡೆವಂತೆ
 ಅದಕಾದರೂನು ಬಿಡುವಿಲ್ಲವಂತೆ !
 ಉಳಿದವರ ಜೊತೆಗೂಡಿ
 ಗಾಣದತ್ತಿನ ಜೋಡಿ
 ಕ್ಲಾಸು ಕ್ಲಾಸಿಗು ಸುತ್ತಿ ಹೋಗಬೇಕು
 ಆ ವಿಷಯ ಈ ವಿಷಯ ಯಾವುದಾದರು ಏನು ?
 ಬರುತ್ತಿರಲಿ ಬರದಿರಲಿ ಕಲಿಸಬೇಕು.
 ಕಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಗಬೇಕು !

೬

ತಲೆ ಹಾರಿ ಹೋದಂತೆ ಜೀವ ಮಾನ
 ಸೋತ ನರನಾಡಿಗಳು ನಿಜಕು ಊನ
 ಸ್ವಾಫ್-ರೂಮಿನಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಸಿಯ ಗಾಸ
 ಹೀರುವರು ಮೇಸ್ಪ್ಯೂಗಳು ಚಹದ ಜೇನ !
 ಗಾಳಿಯಲೆಯಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗರೇಟ ಧೂಮ
 ಅವರಿವರ ನೇಮ !
 ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಲ್ಲಿ
 ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ
 ಕೊರೆದ ಕಡ್ಡಿಗಳೊಡನೆ ಸಿಗರೇಟ ತುಂಡುಗಳು
 ಸುಟ್ಟ ಮೋರೆಯ ತೋರಿ ಬಿದ್ದಿರುವವು ;
 ತಂಬಾಕು ತಿಂದವರ ಕೆಂಜೊಲ್ಲ ಪಿಚಕಾರಿ
 ನೋಣಕೆ ಔತಣವನ್ನು ನೀಡಿರುವವು !

೭

ಇರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿಡಿದು ನಿಲಿಸು
 ಹುಡುಗರೊಡಗೂಡುತಲಿ ಮತ್ತೆ ಬೆರಿಸು

“ ತಿನಬೇಕು ಹಾಕಿದಷ್ಟು
ಹೊರಬೇಕು ಹೇರಿದಷ್ಟು ”
ಎನ್ನುವದೆ ಈ ಬಾಳ ಪಾಳಾದ ನೀತಿ
ಹೊಲಸು ಪಿಶಾಚಿ.

.....
ಸಿಸಾಯಿ ಹೊಡಿದನೊ ನಿಂತು ಕೊನೆಯ ಗಂಟೆ
ದೇವರಂತೆ !
ಫಣ್ಫಣ್.....ಫಣ್

ಹೊಸ ಬಾಳಿನ ಹೊಸತಿಲಲ್ಲಿ

*

*

೧

ಹೊಸ ಬಾಳಿನ ಹೊಸತಿಲಿನಲಿ
ಝಗ ಝಗಿಸುವ ಬೆಳಕು
ನಿಶಿ ಸರಿದಳೆ ಉಷ್ಣ ಸುರಿದಳೆ
ಒಳ ಹೊರಗೂ ಹೊಳಪು

೨

ಅರಿಸಿಣದೊಳು ಮಿಂದಾಯಿತೆ
ಬಂದಾಯಿತೆ ಜೊತೆಗೆ
ನೆರಳಿನ ಸರಿ ನಿಂದಾಯಿತೆ
ಶುಭಕೋರುತ ಸತಿಗೆ.

೩

ಹಸನಾಯಿತೆ ಹೊಸದಾಯಿತೆ
ಮನೆಯಂಗಳ ಚೆಲುವು
ತಿಳಿ ನೀರಿಸ ತಳಿಯಾಯಿತೆ
ರಂಗೋಲಿಯ ರೂಪು.

೪

ಬಾಗಿಲಿನಲಿ ಮಾಂದಳೆರಿಸ
ತಿಳಿ ಹಸುರಿಸ ನೆರಳು
ಶ್ರೀಗಂಧದ ಸೌಭಾಗ್ಯದ
ಸಿರಿ ಕುಂಕುಮ ಬೆರಳು.

೫

ಜೋಲ್-ಮುಡಿಯಲಿ ಪೂಸರವಿದೆ
ಸಿಂಗಾರದ ಗೌರಿ
ಎದೆ ಎದೆಗೂ ಸುಖ ನೀಡಿವೆ
ಕಣ್-ಮನವೂ ಸೇರಿ.

೬

ಗಲ್ಲದೊಳೂ ಹೂವರಳಿದೆ
ಸಾರಭವನು ಸೂಸಿ
ಕಣ್ಣಿನೊಳೂ ಕೋಲ್-ಮಿಂಚಿದೆ
ಎದೆಯಾಶೆಯ ಬಯಸಿ

೭

ಮನಮಂಚಿಯ ಝೇಂಕಾರದ
ಓಂಕಾರಕೆ ಹೂವು
ಕಣ್ಣರಳೆಸಿ ಎದೆಯಲುಗಿಸಿ
ಮುಂಚಾಚಿದೆ ಬಾಹು.

೮

ಇಂದ್ರಾಣಿಯ ಚೆಲ್ವಿಕೆಯೂ
ಮೈ ತಳೆದರು ಕೂಡ
ಮನಪೋಹಿಸಿ ಮಾಯಾಪಿಸಿ
ರಮಿಸಿದರೂ ಬೇಡ.

೯

ಶ್ರೀಚಂದ್ರನ ರೋಹಿಣಿಯೊಲು
ಎದೆಗಳೆಯಿತು ಪ್ರೀತಿ
ಹಾಲ್-ಜೇಸಿನ ಹೊಳೆ ಹರಿಯಿತು
ಎರಡಂಚೂ ಸೂಸಿ.

೧೦

ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಮಳೆಯಾಯಿತು
ಸುಖವಾಗಲಿ ಬದುಕು
ಮಕರಂದವೊ ಮಲ್ಲಿಗೆಯೊ
ಮನೆ ತುಂಬಿತು ಬೆಳಕು.

೪೧

೧

ಮಳೆ ಬಂತು ಹೊಳೆ ಬಂತು
ಬಿಸಿಲ ತಾಪದಿ ಬೆಂದು—
ನೊಂದ ನೆಲಕೂ ಇಂದು ಜೀವ ಬಂತು
ಮನೆ ಮುಂದೆ ಹೊಸತಿಲಲಿ
ಪ್ರಭೆಯ ಪ್ರತಿಭಾ ಕಿರಣ
ಮನೆಯನೆಲ್ಲವನಿಂದು ಬೆಳಗ ಬಂತು.

೨

ಎದೆಯ ಹೂದೋಟವಲಿ ಬಳ್ಳಿ ಹಂದರದಲ್ಲಿ
ವೊಗ್ಗೆ ವೊಗದೋರಿವವು ಕಣ್ಣ ತೆರೆದು
ಕೋಮಲತೆ ಮೈತಳೆಯುತೆಂಬ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ
ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೈಯ ಚಾಚಿ ಸರಿದು.

೩

ಉಸಿರು ಉಸುರಿನ ಕೂಡ ಪ್ರೀತಿಯಮೃತ ಸುರಿಸಿ
ಮೌನದಲಿ ಮೃದುವಾಗಿ ಪಕಳೆ ಬಿಡಿಸಿ
ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯ ಬಸಿರ ಬಯಕೆ ಉಸಿರಾದಂತೆ
ಕಣ್ಣನರಳಿಸಿ ನೋಡಿ ಎದೆಗೆ ಸರಿಸಿ.

೪

ಮನ ವಿಮಾನವನೇರಿ ದಿಗ್ವಿಗಂತಕು ಹಾರಿ
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಸ್ವರ್ಣಲೋಕ ಸೇರಿ;
ರಂಭಿ ರೋಹಿಣಿ ರತಿಯ ಇಂದ್ರ ಚಂದ್ರರ ಕತೆಯ
ಕನಸು ನೆನಸಿಗೆ ದಾರಿ ಛಾಯೆ ಬೀರಿ.

೫

ಕಡಲಿನಾಚೆಗೆ ಕಡಲು ಮತ್ತು ರತ್ನಗಳೊಡಲು
ಸುಖದ ಸಂಭ್ರಮ ತುಂಬಿದಂಥ ಮಡಿಲು ;
ಮೀನಗಾರನ ಹೆಣ್ಣು ಬಲೆಯ ಬೀಸಿದ ಕಣ್ಣು
ಕೊರಳನಷ್ಟಿದ ತೋಳು—ಹೆರಳು ಸಡಿಲು.

೬

ಹೆರಳ ಮಾಲೆಗೆ ಸುರುಳಿ ಸಂಪಿಗೆಯ ಸೌಗಂಧ
ತುಂಬಿ ನಿಂತಿಹ ಎದೆಗೆ ಎದೆಯ ಜೇನು ;
ಭೂಮಿ ಹಸುರಾಗಿಹುದು ಮರ ಚಿಗಿತು ನಿಂತಿಹುದು
ಸುಗ್ಗಿ ಬರೆ ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ಹಾಡದೇನು ?

ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿದ ನಂತರ....

*

*

೧

ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿತು ಕತ್ತಲಾಯಿತು
ಚಿತ್ತ ಬಾಗಿಲಿಗೋಡಿತು;
ಒಂದೆ ದಿನದಲಿ ಬರುವನೆಂದರು
ಮೂರು ದಿನ ಕಳೆದಾಯಿತು
ಎದೆಯ ಹಂಬಲ ತುಂಬಿ ನಿಂತಿದೆ
ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷವನೆಣಿಸಿದೆ
ಕರುಳು ಕರುಳಿಗು ಶಾಂತಿ ಹೇಳಿದೆ
ಜೀವ ಕಳವಳಗೊಂಡಿದೆ
ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯ ಹೂವು ಹೆರಳಲಿ
ನುಧುರ ಸೌರಭ ಸೂಸಿದೆ
ಇಂದು ಬರದಿರೆ ತಾನು ಕೂಡಾ
ಬಾಡಿ ಹೋಗುವೆನೆಂದಿದೆ.

೨

ಮೊದಲ ಇರುಳಲಿ ಬೆರಳು ಬೆರಳಲಿ
ಕೊರಳು ಕೊರಳಲಿ ಸೇರಿಸಿ
ಕುರುಳು ಹೊರಳಿಸಿ ತೋಳ ತಳುಕಿಸಿ
ದೇಹ ದೇಹದಿ ಕರಗಿಸಿ
ಜೀವ ಕಣ ಕಣದಲ್ಲೆ ಸ್ವರ್ಗದ
ಸುಖದ ಹೊಳೆಯನು ಹರಿಯಿಸಿ
ಹಾಲು ಪಣ್ಣಿನ ಹೂವು ಜೇನಿನ
ಸಾಮರಸ್ಯದಿ ಬೆರೆಯಿಸಿ
ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರಮ
ಬೆಳಗಿ ಬಂದಿಹೆ ಸಂಭ್ರಮ

೪೪

ಬೇಡಿ ಬಯಸಿದ ಬಯಕೆ ಕೂಡಿತ್ತು
ಹರಿದು ಹೋಯಿತು ವಿಭ್ರಮ.

೩

ಬೆಳಕು ಬೆಳಕಿಗೆ ಮುತ್ತು ನೀಡಿತ್ತು
ಜೀವ ಹೊಸ ಹೊಸವಾಯಿತು
ಹೊಳೆವ ಲೀಲಾಲೋಲ ಕಣ್ಣಿಲಿ
ನನ್ನ ಮುಖವೂ ಅರಳಿತು.

೪

ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ಎಸಿತು ಹೊಲಿಕೆ
ಕಡಲ ಒಡಲಿನ ರತ್ನಕೆ
ಸಂಜೆ ಸಮಯದಿ ಇಣಕಿ ಮಿಣುಕುವ
ಮುಗಿಲಿನಕ್ಷಿಗೆ—ಚಿಕ್ಕಗೆ.
ಗಂಗೆ ಗೌರಿಯೊ ತುಂಗ ಭದ್ರೆಯೊ
ಸರ್ವಮಂಗಳೆ ಪೂರ್ಣಮಾ ;
ಮೂಡಣದ ಉಷೆ ಬಂದು ಕುಣಿವಳೊ
ಕಾವ್ಯ ಕನ್ನಿಕೆ ಕಲ್ಪನಾ.

೫

ಅಂದಿಗೂ ಮೊದಲಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ
ಏಸು ದಿನಗಳ ಸನೆಯಲಿ
ಕನಸಿನಲ ಕಂಡಂತೆ ಆಗಿದೆ
ಬಂದು ರಕ್ಷೆಯ ನೀಡಲಿ
ತಂಗಿ ಇಂದಿರೆ ತಮ್ಮ ಮೋಹನ
ಮರೆತು ಸಿಂದಿರೆ ಮರೆಯಲಿ
ಹೊಸತಿಲದ ಬಳಿ ಬಂದು ನಿಲ್ಲಲೆ
ಬರುವ ದಾರಿಯ ಕಾಯಲೆ ?

೬

ಇರಲು ಮರಳಿತು ಮತ್ತೆ ಹೊರಳಿತು
ಆದರೂನೂ ನಿಫಲವೆ !
ಹಗಲು ಬಂದಿತು ಮತ್ತೆ ಸಂದಿತು
ಬಾರದಿರುವರೆ ದೈವವೆ !
ಹತ್ತು ಹೊಡೆಯಿತು ಚಿತ್ತ ಕದಡಿತು
ಯಾವ ಆಶೆಯ ಹಿಡಿಯಲಿ
ಸ್ವರ್ಗವೂ ಪಾಳಾಗಿ ಹೋಗಲಿ
ಬಂದು ಎದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಲಿ !

೧

ಧೋ....ಧೋ....ಧೋ....
 ಮಳೆ ಸುರಿದಿದೆ ಇಳೆಗಳಿಡಿದೆ
 ಮುಗಿಲೆಲ್ಲವು ಕರಗಿದೆ.
 ನಾಡು ಕಾಡು ನೀರಾಗಿದೆ
 ದಾರಿ ಕಾಣದಾಗಿದೆ ;
 ಜಗದ ನಗುವು ನೋವು ನಲಿವು
 ಇದರ ನಾದಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತಾನವಾಗಿದೆ
 ಗಾಳಿ ಶ್ವತಿಯ ಹಿಡಿದಿದೆ.

೨

ಹಳೆಯ ಕೊಳೆತ ಕಡ್ಡಿ ಕಸವು
 ಸಿಂತ ನೀರು ಕೊಳೆತೆ—ಏಷವು
 ಕೊಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿವೆ
 ಹರಿವ ನೀರ ಸುಳಿಗ ಸಿಕ್ಕು ಎಲ್ಲೋ ಮಾಯನಾಗಿದೆ ;

೩

ಮಳೆಯ ಘೋರ ಸೆಳಕುಗಳಿಗು
 ಗಾಳಿ ಹೊಡೆತ ಬಡಿತಗಳಿಗು
 ನಿನ್ನ ಗುಡಿಸಲದರಿ ಮುದುರಿ
 ನೆಲವನಪ್ಪಿ ಬೀಳದಿರಲಿ
 ನೊಂದ ಜೀವ ಬದುಕಲೆಂದು ನಿರ್ಧಾರವ ಮಾಡಲಿ
 ಆಶೆ ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲಲಿ !

೪

ಆವರೂನು ಕರೆವೆಯೇನು
ಸುಹಾಸೂರ ಬಂದಿತೇನು
ಇದೋ ಈಗ ಹಾಯಿ ಹಾಕಿ ತೆಪ್ಪ ತೇಲಿ ಬಿಡುವೆನು
ತೇಲಿ ತೇಲಿ ಬರುವೆನು.

೫

ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಬಿಡು
ಮನದ ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಣುಕು-
ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಇಡು
ಎದರು ಬದುರು ಬಂದು ನಿಂದು
ಎದೆಗೆ ಎದೆಯು ಕೂಡಿದಂದು
ಮೂಕ ಮಾತಿನಿಂದ ಹೃದಯ ಪ್ರೀತಿಗೀತ ಪಾಡಲೆ
ಶೋಕಗೀತ ಮರೆಯಲಿ.

೧

ಧೂ....ಸೂಳೆ, ಹೇಸಿ ಸಾಪದ ಹೆಣ್ಣು
 ಇವಳ ಬಾಳೇನಿಹುದು ಹಾಳು ಮಣ್ಣು
 ಊರ ಕೇರಿಯ ಹೊಲಸು ಕೊಳಚೆಯಿಹ ಬೀದಿಯಲಿ
 ದೇಹದಂಗಡಿಯಿಟ್ಟು ಯಜಮಾನಿಕೆ
 ಗರತಿಯರ ಎದುರಿನಲಿ ಎಡೆಗಾರಿಕೆ
 ಎಂದು ಜನ ಕಂಡಂತೆ, ರಾಮ ಸೀತೆಯರಂತೆ
 ಬಾಳಿ ಬದುಕುವ ತೆರದಿ ನುಡಿಸ ಸೂಲ್ಲು
 ತೆರೆದ ಹಲ್ಲು.... !

೨

ಆವರಿವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಮತ್ತೆ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ
 ಇವಳ ಕಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಗಬೇಕು ;
 ಇನಳಲ್ಲದೀ ಜಗದ ಬಾಳ ಗೋಳಿನ ಕಥೆಗೆ
 ಯಾರು ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು ?

೩

ಹರಿನಾಮದ ಆಚಾರ್ಯರು
 ಹಣೆಯ ತುಂಬ ವೀಭೂತಿಯ ಪಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತು ಶರಣರು
 ಮೂರು ಹೊತ್ತು ನೀರ ಮುಳುಗಿ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಭಟ್ಟರು
 ಹೊಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತು ಶಿಟ್ಟರು
 ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕದ್ದು ಬಂದು ಇನಳ ಗುಡಿಯ ಭಕ್ತರು
 ನೀತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತರು.

ಆದರೂನು ಇರುಳು ಕಳೆದು ಹಗಲು ಬರಲು ಮಾನ್ಯರು
 ಮಹಾ ಶೀಲವಂತರು !
 ಇವಳೋರ್ವಳೆ ಸೂಳೆಯೆಂದು
 ಹೊಲಸು ಹೇಸಿ ಪಾಸೆಯೆಂದು
 ಇವಳೆಂದಲೆ ಈ ಸಮಾಜ
 ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿಯಿತೆಂದು ವಿಷವ ಕಾರಿ ನುಡಿದರು
 ಪಿಸಿ.....ಪಿಸಿ.....ಪಿಸಿ.....ನಗುವರು.

೪

ವಿಧವೆಯ ಬಾಳ್ವಾ-ಹಾಳಾಗಿದೆ ಮರಳೆ ಮದುವೆಯಾಗದೆ
 ಹೇಗಾದರು ದಾಟಬೇಕು ಕಾನುಕಡಲ ದೈವನೆ
 ಕಣ್ಣೀರಿನ ಆಸರೆ !
 ಯಾರೊ ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪದಲ್ಲಿ
 ದೇಹದುರಿಯ ತಾಪದಲ್ಲಿ
 ಹಾಗು ಹೀಗು “ ಹೀಗಾಯಿತು ” ಅಯ್ಯೋ ಕಾಲು ಜಾರಿತು
 ದೇಹ ನೀರಿಗುರುಳಿತು !

೫

ಮದುವೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ವೂಲಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕಿ
 ಸೆರಗ ಸರಸಿ ಕಣ್ಣು ಬಲೆಯ ಬೀಸಿ ಬರುವ ನರ್ತಕಿ
 ಹಾಪ್ಪಿಟಿಲ್ಲು ನರ್ಸಾಯಿತು ಬಿಳಿಯುಡಿಗೆಯ ಚಾಕರಿ
 ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಶರಣು ಹೊಡೆದು ಅಫೀಸಿನ ನೌಕರಿ
 ಕಾಲೇಜಿನ ಕಛೇಯಾಯಿತು
 ದೇಹ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತು !
 ದೈವ ಕೃಪೆಯದೆಂತೊ ಏನೊ ಭ್ರೂಣಹತ್ಯವಾಯಿತು
 ಬಾವಿ ಕೆರೆಯ ಪಾಲಾಯಿತು ಆಯುಷ್ಯವೆ ತೀರಿತು !

೬

ಮಡಿವಂತರ ಮೂಲೋಕದಿ ಇದೊ ಇದೂ ನ್ಯಾಯ ನೀತಿ
ಶೀಲಕೆ ಪಂಚಾರತಿ !

ಮನೆ ಮನೆಯಲಿ ತೆರೆಯ ಮರೆಗೆ ಎಂಥದಯ್ಯೆ ನಾಟಕ
ರಾಮಾಯಣ ಭಾರತ !

ಸಿನ್ನ ಮುಖದಿ ಏಸಿಹುದೋ ಈಗಾದರು ನೋಡಿ ನಗು
ಹೊಲಸು ಕಪ್ಪು ಕಲೆಯನೆಲ್ಲ ಬೇಗ ಬೇಗ ಅಳಿಸಿಬಿಡು
ನಂತರ....

ಸೂಳೆ ಕಥೆಯ ಕೇಳಿ ಒಮ್ಮೆ ನೀನೂನು ಅತ್ತುಬಿಡು.

ಜೊತೆಯಿರದ ಈ ಬಾಳ ಹಾಳು ಗೋಳಿನ ಕಥೆಯ
ದಾರಿ ಕೊರಕಲುಗಳಲಿ ನಾಗುತಿರಲು ;
ಹೆಗಲಿರುಳು ಉರುಳಿದರು ಹೊಸತನವೆ ಬರದಿರಲು
ಏನೊ ಎಂತೋ ಜೀವ ನರಳುತ್ತಿರಲು.

ನೂರಾರು ಹರದಾರಿ ತಿರುತಿರುಗಿ ಅತಿಥಿಯೊಲು
ಸಿನ್ನ ಮನೆ ಹೊಸತಲಿ ಬಂದು ನಿಲಲು ;
ತಂಗಾಳಿ ಸೋಕಿದರೆ ಹಾರುತಿಹ ಮಳೆ ಮೋಡ
ಕರಗಿ ನೀರಾದಂತೆ ಎದೆಯ ಅಳಲು.

ಕರುಳ ತಂತಿಗೆ ಬೆರಳು ನಸುವೆ ತಾಕಿದರೂನು
ಮನಸಿನೊಳಮರೆಯಲ್ಲಿ ಏನೊ ತಾನ ;
ನೂರು ನೋವನು ಮರೆಸಿ ಕೈಚಾಚಿ ನೀಡಿದೆಯ
ಕತ್ತಲಿಹ ಎನ್ನೆದೆಗೆ ದೀಪದಾನ.

ಮಧುವನದ ಮಂಡಾರ

*

*

ಮಧುವನದ ಮಂಡಾರ ಸೌಗಂಧ ಶ್ರೀಪೂರ
ಇಳಿಸಿದೆಯ ನನ್ನೆದೆಯ ಮಾನಭಾರ;
ಸುಖದಲ್ಲಿ ಮರೆತಿರಲು ದುಃಖದಲಿ ನಕ್ಕಿರಲು
ಹೂರಳಿ ನೋಡಿದರಿತ್ತ ಚಂದ್ರತಾರಾ.

ಹಗಲುಗನಸಿನ ಚಿತ್ರ ಕುರುಳ ಸುರುಳಿಯ ಪತ್ರ
ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿವೆವೆಸೊ ರಾಶಿರಾಶಿ;
ಪ್ರತಿಪೂರದ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೈ ಗೈಯುತ್ತಿರಲು
ಬೆಳಗಿ ಬಂದಿತು ನನ್ನ ಹೃದಯ ಕಾಶಿ.

ಇರುಳಿನಲಿ ಹೊಸ ಮಳೆಯ ಸೆಳಕೊಂದು ಸುರಿದಿರಲು
ಮುಂಜಾವಿನಲಿ ನಕ್ಕು ನಲಿವ ಹೂವು;
ಪಕಳೆ ಪಕಳೆಯ ಬಿಡಿಸಿ ಮಾಧುರ್ಯ ಹೊರಸೂಸಿ
ತುಂಬಿ ಬದುಕುವ ಜೀವಕೆಲ್ಲ ಸಾವು.

ನಾಗರಿಕತೆ-ಬೆಳುದಿಂಗಳು

*

*

*

ಇಂದು ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಿರುಳು ಜಿಂಗುಲಾಬಿಯ ಅರಳು
ಅಳುವ ಮಗುಸಿನ ಮೊಗದಿ ಬಂತು ನಲಿವು;
ಬನ ಬಾಸು ಮುಗಿಲಿನಲಿ ಚೆಲ್ಲುವರಿದಿದೆ ಹಿಗ್ಗು
ಚಂದ್ರ ರೋಹಿಣಿ ಚಿಕ್ಕ ನಕ್ಕ ನಗುವು.

ಬಾನವರ ಊರಿನಲಿ ಇಂದು ಎಂತಹ ಹಬ್ಬ
ಮನೆಮನೆಯ ಹೊಸತಲಿಲಿ ದೀಪಾವಳಿ ;
ಅವರ ಸುವಿಶಾಲ ಮನ ಅರಳಿ ಬೆಳಗಿಹ ಬೆಳಕು
ನಮ್ಮ ಜಗಕೂ ಹರಿದು ಬಂತು ಹೊರಳಿ.

ಅನರವರ ಪಾಲಿಗಷ್ಟುಪ್ಪು ಬರಬಹುದು
ಕೊಲುವ ಕಲೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿಬೆ ಬಾಂಬು ನೂರು;
ಚಂದ್ರಲೋಕಕು ಹಾರಿ ದಾಳಿಯಿಕ್ಕುವರೇನೊ
ಚಂದ್ರಮಂಡಲ ಒಡೆದು ಚೂರು ಚೂರು.

ಎನಿತು ಜನ ಕವಿ ಬಳಗ ವರ್ಣಿಸಿಹ ಈ ಬೆಳಕು
ಮಾಯಸಾಗಲು ಬಹುದು ಇರುವಂತೆಯೆ;
ಆಗ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಿಲ್ಲ ಜನಕೆ ಹಿಗ್ಗೂ ಇಲ್ಲ
ಜಗದ ಹೃದಯದಿ ಅಂದು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ.

ಗಂಟಿ ಹತ್ತಾಯಿತು

*

*

*

೧

ಗಡಿಯಾರದಲಿ ಗಂಟಿ ಹತ್ತಾಯಿತು !
ತಲೆ ತುಂಬಿ ಸಿಂತಿರುವ ಚಿಂತೆ ಬೆಂತರನೊಡನೆ
ಕೈಯ ಕುಲುಕಿಸಿ ಕಾಲ ಗೆಲುವಾಯಿತು ;
ಕುಳಿತಿರುವ ಕೋಣೆಯಲಿ ಕಂದಿಲ ದೀಪವದು
ಕುರುಡು ಕುರುಡಾಗೆನಿತೊ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ.
ಎಣ್ಣೆ ತೀರಿರಬಹುದೂ ಬತ್ತಿ ಕಿರಿವಾಗಿಹುದೂ
ನೋಡಬೇಕೆಂಬಾಸೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.
ಆದರೂ ಮೈತುಂಬ ಆಲಸ್ಯ ಇಳಿದಿಹುದು
ಕೈಯ ಚಾಚಲು ಮನಸು ಬರದಾಗಿದೆ ;
ಪೆನ್ನಿನಲಿ ಮಸಿಯಿದ್ದ ಪೂನೂ ಒಂದಕ್ಷರವು
ಪೂರ್ಣ ಮೂಡದೆ ಬರೆಹ ಮುನ್ನಡೆದಿದೆ.
ಈ ಹಾಳು ಕಂದಿಲು ನಿಬ್ಬು ಕೆಟ್ಟಹ ಪೆನ್ನು
ದಿನದಿನದ ಬಾಳಿನಲಿ ಒಂದಾಗಿವೆ ;
ಬಂದ ಬಾಳನ್ನೆನಿತೊ ನೂಕಬೇಕೆನುವಂತೆ
ಭುಜಕೆ ಭುಜವನ್ನಿತ್ತು ಸಿಂದಾಗಿವೆ.

೨

ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲಿ ಅವಳು ಹೂಂ....ಅವಳೆ ನನ್ನವಳು
ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿ !
ಗುಣುಗಣಿಸಿ ಹಾಡುವಳು ಜಾನಪದ ಕವಯಿತ್ರಿ
ಗೌರಿ-ಗರತಿ.
ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಅವಳು ಬಂದರೀಗೇನು ಗತಿ
ಈ ಬರೆಹ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಬಹುದು ;

ಗಡಿಯಾರ ಟಿಕಟಿಕಿಸುವಂತೆ ಮನ ಟುಕುಟುಕಿಸಿ
ಬಂದರೂ ಅವಳೇನು ಮಾಡಬಹುದು ?
ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರದಲಿ ಪೆನ್ನು ಮುಂದೋಡಿತ್ತು
ಯಾರ ಪರವೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದಾಯ್ತು.

೩

ಆದರೇನೊಂದು ಚಣ ಕಳೆದುದಾಯಿತೋ ಎನೋ
ಬಾಗಿಲಲಿ ಕೈಬಳೆಯ ಮಧುರ ನಾದ !
ರೋಮ ರೋಮಗಳೆಲ್ಲ ಕಿವಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣಾಗಿ
ಅವಳ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿರೂಪಿಸಿ ;
ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದಲಿ ಗಾಡಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ
ಸೂಚನೆಯ ಗಂಟೆಯೂಲು ಘಣ್ ... ಘಣಣಿಸಿ !

೪

ಹೊರಳೆ ನೋಡಿತು ಮನಸು.....
ಮಲಗಿರುವ ನನ್ನವೆಗಳೇನೋ ಕಸಸು
ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ಚಂದ್ರನಿಗು ಇಲ್ಲವೇ ಸೌಂದರ್ಯ
ಹನೆಯ ಕುಂಕುಮ ಚಂದ್ರನಂತೆ ನೋಡು :
ಹೊಳವೆ ಗಾರುಡಿಗಣ್ಣು ಮುದ್ದಾದ ಮುಂಗುರುಳು
ಮನಸು ಮೋಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಎದೆಗಳೆರಡು.
ಮಗ್ಗಲಲಿ ನೀಳಜಡೆ-ಪೈಸೋಂಕಿ ಪೈಮರೆತು
ತಳಕು ಹಾಕಿರುವೆರಡು ಕರಿನಾಗರ ;
ನಿರ್ಧಾರ ಕರಕರಗಿ ಹರಿಯತೊಡಗಿತು ಚಿತ್ತ
ಮಧುವನದ ನಾಡಿನಲಿ ಸ್ನೇಹಪೂರ.

೫

ಕಣ್ಣು ಮಿಟಕಿಸಿ ಕುರುಡು ದೀಪವಾರಿತು ಸಾವ
ಪೆನ್ನು ಉರುಳಿತು ಹೊರಳೆ ಮೂರು ಸುತ್ತ

೫೬

ಕಾಗದದ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಚಿತ್ತಪಟ್ಟು
ಡೊಂಬರಾಟದ ಗತ್ತು ಅದಕೆ ಗೊತ್ತು !
ಬಾಯ್-ತುಂಬ ಆಕಳಿಸಿ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲಿಸಿ
ದೇಹ ಹಾಸಿಗೆ ಹುಡುಕಿ ಹೊರಳಾಡಿತು ;
ಬಂದಿರುವ ಆಲಸ್ಯ ಗಾಢ ಸಮ್ಮಿಲನದಲಿ
ಕತ್ತಲೆಯ ಮಸಿಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಯಿತು.

ನೀನಿನ್ನ ಹೊಸತಿಲಿಗೆ ದುಃಖದೊಲು ಬಂದರೂ
 ನನ್ನ ತೋಳ್-ತಕ್ಕಯಲಿ ಹಿಡಿಯುವಾಸೆ;
 ನಿನ್ನ ತ್ರೀಮುಖದಲ್ಲಿ ಇರುಳ ಕುರುಳಿನ ಛಾಯೆ
 ಇಳಿದರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುವಾಸೆ.

ನಿನ್ನ ತೋಳಿನ ಬಲದ ಮರಣ ವಜ್ರಾಘಾತ
 ಬಂದರೂ ಈ ಬಾಕು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಲಿ;
 ಎದೆಯ ಒಳಗೂಡಿಸಲಿ ನೋವು ದನಿಗೈದರೂ
 ನೀನು ನನ್ನವನೆಂದೆ ನುಡಿಯುತ್ತಿರಲಿ.

ನನ್ನ ಕಣ್ಣಂಚಿನಲಿ ಹರಿವ ಗಂಗಾ ಯಮುನೆ
 ಕೇಗಿನೆದೆ ನಾಡಿನಲಿ ಸಂಗಮಿಸಲಿ;
 ಎಸಿತು ಹರಿದರು ಕೂಡ ನಿನಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲಿಸಿ
 ಪಾದ ಪರಿಪರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿರಲಿ.

* ರವೀಂದ್ರರ 'Crossing' 24.

ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು

* * *

ತಿಪ್ಪೆಗುಂಡಿಯ ಬಿಸಿಯ ಬೂದಿಯುಲಿ ಮೈಮುದುರಿ
ಮಲಗಿ ಜೋಂಪಿಸುತಿರುವ ಗಂಡು ನಾಯಿ ;
ಹಸಿದು ಕುಸಿದಿಹ ಹೊಟ್ಟೆಗೊಂದು ತುಕಡಿಯ ಬಯಸಿ
ಮೆಲ್ಲನೆದ್ದಿತು ; ಅಂತೆ ಮೈಯ ಮಣಿಸಿತು ನಿಂತು
ತೆರೆದು ಬಾಯಿ.

ಲಟಪಟನೆ ಕೆನಿಯ ಬಾರಿಸಿ ದೂಳು ಜಾಡಿಸಿತು
ಹೊರಟಿತು ಸಂದಿಯಲಿ ಗತ್ತು ಹಿಡಿದು.
ಮೂಲೆಗಲ್ಲನು ಕಂಡು ಕಾಲನೆತ್ತುವ ಚಾತಿ
ನೂರು ಶತಮಾನಕೂ ಇದುವೆ ನೀತಿ
ಎನು ಕಂಡಿತೊ ಗಂಡು—

ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಗುಂಡು.

ಕಣ್ಣನರಳಿಸಿ ಕಿವಿಯ ನಿಗುರಿಸಿತು
ಬಾಲವಲ್ಲಾಡಿಸಿತು ನೆಲನೊಮ್ಮೆ ಮೂಸಿ ನೋಡಿ
ಕೂಗಿ ಕರೆದಿತು ಜೀವ

ಕುಂಯ್ ಕುಂಯ ರಾಗಮಾಡಿ !

ಎದುರು ಮನೆಜುಲಿ ನಿಂತು ಬಾಲವಲ್ಲಾಡಿಸಿತು

ಶ್ರೀಮಂತ ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿ.

ಆದಕೆಲ್ಲ ಇದರಂತೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡಿನ ಚಿಂತೆ

ಕಟ್ಟಿ ತಿನಿಸಿದ ಬೊಜ್ಜು ಬೆಳೆದ ದೇಹಿ !

ಮನೆಯ ಹುಡುಗಿಯ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುವ ಪುಣ್ಯ

ಅಗ್ರಗಣ್ಯ....

ಬ್ರೆಡ್ಡು ಬಿಸ್ಕೀಟು ಸಾಬೂನ ಸ್ನಾನ

ತನ.....ನ.....ನ್ನ.....ತಾನ.....ನಾನಸ !

* * * *

ಗಂಡು ನಾಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿವೆಯಡಗಿತು ಆಗ
ಮೈಯ ಹಸಿವೆಯ ಮುಂದೆ ಯಾವ ರಾಗ ?
ಹೆಣ್ಣು ಕಾತರಿಸಿತ್ತು ಗಂಡು ಹಿಂದೋಡಿತ್ತು
ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಮೈಮರೆತು ಜೋಂಪಿಸಿತ್ತು.

ನಾಗರಿಕ ಅನತಾರಿ

* * *

೧

ತಾಯಿ ಹೊರಳಿದಳು ನರಳಿ ಸುಪ್ತ ಮನಸಿನಲೇನೊ ತುಂಬ ಕಸಮ;
ಹಗಲೆಲ್ಲ ದುಡಿದು ದಣಿದಿಹ ದೇಹ—
ಯಾವಾಗ ನೆಲವ ಕಂಡೇನೆಂದು ತೂಗಿ ಮಲಗಿರಬೇಕು.
ಮೈಮುದುರಿ ಮಲಗಿರುವ ಎಲುಬು ಹಂದರ ಗೂಡು
ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿಹ ಹಳೆಯ ಕೊಡೆಯ ಪಾಡು ;
ಆದರೂ....ಆದರೂ....
ಬದುಕಬೇಕೆನುವಾಸೆ ಬಹಳ ಹಿರಿದು !
ಮಲಗುವಾಗಲೆ ತಾಯಿ—
ಹಸಿದ ಕೂಸಿಗೆ ನೊಲೆಯನುಣಿಸಿದಳು
ಚಪ್ಪಡಿಸಿ ತೂಗಿದಳು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ;
ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ಎಣ್ಣೆ ತೀರಿ ಆರೇನೆಂದು
ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೆ ಜೀವ ಹಿಡಿದಿತ್ತು
ಕುರುಡಿ ಚಿಮಣಿಯ ದೀಪ ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ.

೨

ನೂರು ನೋವಿನ ಸಂತೆ ಜಗದ ಗುಜುಗುಜು ಗುಲ್ಲು
ಇರುಳಿನಲಿ ಮೈಮರೆತು ಮಲಗಿ ಬಿಟ್ಟಿಹವೇನೊ
ಗೂಗೆ ಘೂಕರಿಸಿ ಕೊನೆಯ ಸಲ ಎಚ್ಚರಿಸಿ
ಹಾರಿ ಹೋಯಿತು ದೂರ ಯಾವ ಕಡೆಗೊ.
ಗೋಪುರದ ಗಡಿಯಾರ ನಿಂತು ?....ಹೊಡೆಯಿತು ಗಂಟೆ
ತಾಸು ತಾಸಿತು ವ್ಯರ್ಥ ಸುತ್ತಿ ತಿರುಗುವ ಚಿಂತೆ
ಅಂತೆ ತಿರುಗಿತು ಪಾಪ
ನಾಗರಿಕ ಅನತಾರಿಗಂಜಿದಂತೆ !
ಮೈಲು ಮೈಲುಗಳಾಚೆ ನೂರೈದಿಟ್ಟೆ ನಕ್ಷತ್ರ
ಪಿಳಪಿಳನೆ ನೋಡುತ್ತಿವೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು.

೬೧

೩

ತೊಟ್ಟಿಲಲ ಕೂಸು — ಕಂದಮ್ಮ !
ಚಟ್ಟನೆ ಚೀರಿ ಜೋರಿಟ್ಟಿತು ;
ಬಳಲಿ ಮಲಗಿದ ತಾಯಿ ಸಿಡಿವೆದ್ದು ನೋಡಿದಳು
ನಾವು — ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಹೊರಕಾಡಿತು.
ಹೊಟ್ಟಿಯಲಿ ಕರುಳುರಿಸು ಸುಡುವ ಬೆಂಕಿ
ಮೈಯೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಅರಳಂತಾಗಿ
ಆ ತಾಯಿ ಹಲುವಿದಳು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ.

* * * *

ದೂರ ಎಲ್ಲೆಯೊ ಪ್ಯಾಸಿಸಿಕದಲ್ಲೆ—
ಜಲಜನಕ ಬಾಂಬು ಹಾರಿ... ಹಾಪಾಕಾರ
ತಾಯ್-ಕರುಳು ಸತ್ತ ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿ ಚೀರುತ್ತಿತ್ತು
ಖಾಲಿ ತೊಟ್ಟಿಲು ತಾಸೆ ತೂಗುತ್ತಿತ್ತು.

೧

ಈ ಬದುಕೆಗೊಂದು ಬೆಲೆಯೆಂದು ಮಗು
ಹಿಡಿ ಮಣ್ಣು ತಿಂದು ನಾ ಬದುಕಬೇಕು ;
ಹುಲ್ಲು ಹೊದಿಸದ ಹಳೆಯ ಚಪ್ಪರದ ಗತಿನೋಡು
ಈ ದೇವ ಕುಸಿಬಿದ್ದರೂ ಜೀವ ಹಿಡಿಯಬೇಕು.

೨

ನೂರು ಹೊರೆ ಕೆಲಸವೆ ಮಜಲು ಮಜಲಿನ ಕೆಳಗೆ
ಮೈಬಾಗಿ ದುಡಿ ಬಿಡದೆ ಮೂರು ಹೊತ್ತು;
ಮುಖವೆತ್ತಿ ನೋಡದಿರು ಮತ್ತೆ ಮೇಲೇಳದಿರು
ಹಸಿವೆಯಾದರೆ ತಿನ್ನು ನಾಲ್ಕು ತುತ್ತು.

೩

ಸುರಿದ ಹಸಿ ಹಸಿ ಬೆವರು ಎದೆತಿದಿಯ ಬಿಸಿಯುಸಿರು
ನಾ ಕೊಟ್ಟ ಋಣವೆಂದು ಈ ಭೂಮಿಗೆ ;
ನೆಲದ ಬಸುರಿಂದೆದ್ದ ಮರದ ಹೂ ಹಗ್ಗುಗಳ
ಕೊಯ್ಯು ಒಯ್ಯಲು ಬಂತೊ, ತ್ರೀಮಂತಿಕೆ.

೪

ಬದುಕು ಬಾಯಾರಿದರು ಹೌಹಾರಿ ಹೋದರೂ
ಸಲೆಯಲ್ಲವೋ ಎದೆಯ ಹಾಕೊರತೆಗೆ ;
ಪಾರಿಜಾತದ ಹೂವಿನಂಥ ಕೋಮಲ ಜೀವ
ಹೊಳಾಡಿತ್ತೋ ಒರಟು ಕಾಲ ಕೆಳಗೆ.

೫

ನೆಲ ಬೆಂದು ಬಲ ಬೆಂದು ಜೀವ ಸಣ್ಣಾದೆಂದು
ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲುಬೇಕು ಅಡ್ಡ ಕೋಲು ;
ಮೈಭಾರ ಮನಭಾರ ಎಳೆದ ಉಸಿರೂ ಭಾರ
ಮರಣ ಕೂಗಿದ ಮೇಲೆ ಯಾರ ಪಾಲು !

